

KNIHA ZVYKŮ

KONGREGACE ŠKOLSKÝCH SESTER
OSF.

PRAHA-BŘEVNOV 1946

Advent.

Advent — doba kající — příprava na narození Páně, očista srdce, aby Božské Dítko mělo v něm krásné, měkce, teple vystlané jesličky.

V tom duchu si ustanoví každá sestra určitá předsevzetí. Aby je snáze zachovala, může, chce-li, je sdělití představené a poprositi ji o požehnání. O vánocích jí může složití z toho počet.

Velmi pěkné cvičení pro dobu adventní je uvedeno v knize Dr. Irů »Ve svatyni klášterní cely« na str. 76 »Duchovní stavba jeslí«. Představená přichystá, jak je řečeno v návodu, 15 lístků, na každém je napsáno jedno cvičení. Na první neděli adventní si sestry vytáhnou jeden lístek, nebo je představená rozdává, a povzbudí je k pilnému cvičení. Každý den večer, když po modlitbě sestry usednou ke stolu, postupně, počínajíc č. 1., čte sestra »vzpomínku« na místě, kde se říká požehnání. Držíc lístek v rukou, ukloní se, začne čísti zvolna, důstojně, nahlas. Když skončí, ukloní se a jde na své místo. Po vystřídání všech patnácti »vzpomínek« se začne zase od počátku. Na konci adventu se odevzdají lísky představené.

V adventě se nepřijímají návštěvy příbuzných a známých, nepíší se dopisy, až poslední týden

před svátky dá představená sestrám k dispozici dopisní papír a pohlednice, aby v neděli psaly rodičům nebo těm, kteří zastupují jejich místo, k svátkům a spolu též k Novému roku. Mají-li vážný důvod, aby psaly ještě někomu jinému, dovolí se představené. Do ciziny třeba psát ovšem dříve, aby došel dopis do svátků.

Kde je to možno, zpívají se v adventě při mši svaté Roráty a v neděli po požehnání adventní antifona »Matko Páně, nebes bráno«. (Nápěv a doprovod se pošle na požádání z mateřince).

Svatý Mikuláš.

V domech, kde jsou děti, se uchystá podle místních zvyklostí nadílka, ale sestry v každém domě dostanou pouze »mikuláše« doma pečeného.

Neposkvrněné Početí Panny Marie.

Tento svátek je nejhlavnější mariánský svátek františkánský a náš zvlášť, poněvadž je kongregace pod Její mocnou ochranou. Připravujeme se k němu devítidenní pobožností: hodinkami k Neposkvrněnému Početí Panny Marie. Začnou se modliti 30. listopadu, a to tak, že předmodlivačka intonuje pouze veršíky označené V (Vir hlas), ostatní modlitby říkají všechny sestry.

Na svátek sám se koná v každém domě společné zasvěcení Neposkvrněné Panně Marii modlitbou, která je v Příručce na str. 33. V domech,

kde je odpoledne požehnání, pomodlí se je při požehnání po litanii a modlitbách kněze před Nejvyšší Svátostí společně nahlas. Kde nemají sestry požehnání, pomodlí se zasvěcení ve vhodné dobu, kdy se mohou všechny sejít, před obrazem nebo soškou Neposkvrněného Početí nebo jiným Mariánským obrazem s dvěma rozžatými svícemi. Záslibnou modlitbu říkají všechny sestry společně.

22., 23. a 24. prosinec.

Tyto dni si připomínáme cestu Panny Marie a sv. Josefa do Betléma. V duchu doprovázíme nejsvětější poutníky po strastiplné cestě, klaníme se plny vděčné úcty, tichosti a sebranosti Synu Božímu a děkujeme mu za útrapy, jež podstupuje pro naše spasení.

Přímo předvánoční rozjímání se začnou bráti na svátek »Očekávání narození Páně« (18. 12.) díl I. str. 107 »Jaké účinky má vtělení Slova«.

Štědrý den.

K tomuto radostnému dni se připraví pro sestry:

1. vánoční stromek; podle místních poměrů a zvyků se řídí jeho velikost a výzdoba;
2. »pytlík« a v něm: 5 jablek, 10 velkých, 20 malých ořechů, 5 fíků, tabulka čokolády, 5 kousků domácího cukroví a sáček s 20 dkg bonbonů podle místních poměrů;

3. obrázek a 2 kousky mýdla (1 toaletní a 1 obyčejné)). Obrázky do malých domů posílá Velebná Matka, v konventech si je opatří představená.

Snídaně v ten den je jako obyčejně, svačiny nejsou. Oběd, vlastně večeře: Bramborová polévka, krupicová kaše a chléb jako bývá ke kaši při večeři. Před a po jídle se předmodlívají modlitby »před a po večeři«.

Připadne-li Štědrý den na neděli, není půst, neboť Církev sv. nepřekládá půst. Tu je snídaně jako obyčejně v neděli; svačina je v 10 hod. i ve 4 hod.; k obědu jako na obyčejný Štědrý den: bramborová polévka, krupicová kaše a chléb. Večeře je štědrovečerní, ostatní pořádek zůstává nezměněn. Poněvadž není půst, mohou sestry i po večeři ještě něco pojísti.

Večeře: Hodina se stanoví podle místních poměrů. Stůl se upraví jako na Boží hod s vánočními příkrasami. Každá sestra má na svém místě »pytlík«, 2 kousky mýdla, 1 obrázek.

V stanovenou dobu se zazvoní, sestry se shromáždí tiše za dveřmi refektáře, kde se zatím rozsvítí stromek a zažehne »františek«; není-li k dostání, stačí jiná vůně. Když je vše připraveno, otevře představená dveře, sestry vstoupí podle stáří, počínajíc nejstaršími, a postaví se na své místo. Je-li po ruce malý zvonek, zvoní při tom jedna sestra. Ke stolu se dostaví všechny sestry v čistém řeholním prádle, v svátečních hábitech

a závojích, bez zástěry; pouze nosičky si je vezmou k nošení na stůl.

Nejprve se zazpívají koledy (pět různých) známé, tak aby všechny sestry mohly zpívat. Od každé se zazpívají 2—3 sloky. Zahajuje se písní »Narodil se Kristus Pán«, ta se přezpívá celá. Pak se začne představená předmodlívati »modlitby před obědem« a pozdraví. Na to první asistentka v konventech, v malých domech zástupkyně představené prosloví jménem sester představené krátké přání milostiplných svátků vánočních, představená poděkuje a zasedne se k večeři. Kuchařky, je-li potřebí, popřípadě i sestry, jež nutně váže povinnost, mohou nyní odejít.

Dovolují-li poměry, bývá obyčejně k večeři: rybí polévka, smažená ryba s bramborovou kaší a okurkou, jablkový závin, ovoce (jablka, ořechy a pod.), pivo, čaj, vánočka. Sestry si prohlédnou »pytlík« a mohou z něho ochutnat.

Po večeři se zase přemodlívá představená a pak poděkují sestry hlasitým společným »zaplať Pán Bůh« za nadílku.

Po večeři se dokončí úklid, sestry se pomodlí všechny modlitby, na něž neměly mezi dnem čas, a pak si mohou hrát nebo si jít odpočinout. Mají-li doma půlnoční, pomodlí se podle vzdálenosti kaple nebo jiných okolností buď v 1/211. nebo v 11 matutinum a pak mají 1/2 hodiny rozjímání »na Boží hod vánoční«.

Není-li v domě půlnoční, pomodlí se sestry v 9 hodin matutinum, vykonají si rozjímání, po-

modlí se večerní modlitbu a jdou spat. Ven na půlnoční se nechodí.

Boží hod vánoční.

Odpoledne na Boží hod vánoční si sestry, když se všechno pomodlily, hrají různé společenské hry v kongregaci obvyklé. Po večeři se v domech, kde byla půlnoční, nehraje; umyje a uklidí se nádobí, pomodlí se večerní modlitba a jde se spat.

Na Boží hody se nekonají návštěvy ani se nechodí na procházky, a také sestry, pokud možno, vyrozumějí své rodiče a příbuzné, aby o Božím hodě nechodili na návštěvu, až na sv. Štěpána, v pondělí velikonoční nebo svatodušní.

Svatý Štěpán.

Na sv. Štěpána se koleduje. V ustanovenou dobu, obyčejně po večeři, se sejdou sestry v profesu, zazpívají představené a asistentkám nebo zástupkyni představené, které sedí na svých místech, koledy. Stojí při tom v hloučku. Představená jim uchystá podle místních poměrů a poměrů dobových zákusky, bonbony, likér, ovoce. Sestry si při tom hrají a představená s nimi. Hrou oslavují nejsvětější, přeradostné dětství Ježíškovo. Tím úmyslem posvěcujtež hru!

Všecky večerní rekreace a nedělní odpůldne mimo procházky, až do svátků sv. Tří Králů včetně, kromě svatvečerů, si sestry hrají. Jedna z nich

má hry na stárosti, každý večer je přehlédne, aby se nic neztratilo, po sv. Třech Králích je pečlivě opraví, srovná a uloží.

Poslední den občanského roku.

Poslední den v občanském roce se stráví v svaté sebranosti — jest obnova. Mše sv. a sv. přijímání se obětuje na poděkování Pánu Bohu za všechna přijatá dobrodiní za celý rok. K večeru bývá hodinový výstav Nejsvětější Svátosti, při níž spolu též odprošujeme za své hříchy a nedbalosti, kterých jsme se dopustily v tomto roce my i celý svět. Při požehnání se modlí litanie z Němečkovy rukojeti str. 26, nebo k Nejsvětějšímu Jménu Ježíš, nebo ke Všem Svatým po dohodě s knězem, a po modlitbách se zpívá zvolna, zbožně »Uplynul opět jeden rok«; následuje II. sloka Pange, pak Te Deum se závěrečnými modlitbami, III. sloka Pange, požehnání.

Při večeri se pozdraví a po večeri se sestry veselí a hrají si do desíti hodin, načež se podává čaj nebo punč a zákusky nebo vánočka, pomodlí se večerní modlitba a jde se spat.

Nový rok.

Při snídani se pozdraví; v konventech první asistentka, v menších domech zástupkyně představené přeje hned jménem sester představené požehnaný, milostiplný nový rok.

Dnes obyčejně po večeři se losují roční patronové. Představená sestaví nebo dá sestaviti seznam v kongregaci nejvíce uctívaných světců a světic, aby odpovídal počtu sester v domě, a ke každému se připíše úmysl, s nímž se mají zvlášť na ně obracet, a pořadová číslice. Sv. Otec František a sv. Matka Klára se do seznamu nedávají, poněvadž je mají sestry stejně zvlášť ctíti. Představená připraví také lístky s čísly, právě tolik, kolik je sester v domě, sebe v to počítajíc. Na dané znamení se sejdou sestry, každá se postaví na své místo, ruce v rukávech. Představená vyzve k poděkování modlitbou za všechny milosti, jichž se nám na přimluvu sv. patrona ročního dostalo. Modlí se »Otče náš, Zdrávas, Orodujte za nás sv. patronové naši!«

Následuje příprava k volbě sv. Patrona pro nový rok. Modlí se »Přiď sv. Duše!« Sestry usednou, představená dá nejmladší sestře do připraveného osudí (po případě do zástěry) lístky s čísly, každá si jeden vezme a položí v tichosti před sebe na stůl. Když jsou všechny hotovy, vezme představená připravený seznam a sestry si rozevrou lístky, aby viděly, které číslo mají. Představená vysloví 1. Sestra, jež má číslo 1, vstane a řekne: »Prosím«. Představená přečte jméno světce nebo světice, pod jedničkou uvedené, a zároveň úmysl, na který se má k němu modliti. Tak se pokračuje, až jsou všechny sestry hotovy. Pak je představená povzbudí, aby se doporučily do ochrany svých nových sv. patronů a každý den na ně pamatovaly (nejlépe některou část Hodinek obětovaly k jejich cti), pak

povstanou, pomodlí se společně »Pod ochranu Tvou« a »orodujte za nás sv. patronové naši!« a lístky se seběrou. V domech, kde je více sester, se vystaví po 3 dni seznam sv. ročních patronů s úmysly v oběžníkovém rámečku.

Svatých Tří Králů.

Tímto svátkem se končí v našich domech vánoční pohodí. Kde je možno, vykropí kněz celý dům svěcenou vodou a vykouří kadidlem a modlí se při tom předepsané modlitby. Doprovází ho sestra sakristanka, která nese nádobku se svěcenou vodou, a předchází je sestra, jež otvírá jednotlivé místnosti. Pokud to možno, jsou sestry při tom v kapli, aby pobíháním nerušily. Musí-li býti v místnosti, na př. u dětí, pokleknou s dětmi, dovoluje-li to místo, ne-li, stojí se sepjatýma rukama. V domě je posvěcená tříkrálová křída, a není-li, dá se posvětit, a tou píše sestra k tomu ustanovená na dveře všech místností v klausuře:

K + M + B + (letopočet)

a modlí se při tom:

Dnes sobě napíšem svaté Tři Krále,
by u nás zůstali a vešli dále.

Napíšem na dveře svěcenou křídou,
aby se zavřely přede vší bídou.

První se napíše Kašpar, Král svatý,
byť nedal zlata, mír dá nám svatý.

Za ním jde Melichar s kadidlem druhý,
aby v nás Pán Bůh měl vždy věrné sluhy.

Za oba Baltazar s myrhou se staví,
by nás Bůh zachoval při stálém zdraví.
A mezi Krále tři křížky se kreslí,
bychom je celý rok lehčeji nesli.
Na konec číslice Nového roku,
by nám Bůh požehnal při každém kroku.

Večer sestry naposledy hrají, je-li možno, prodlouží se o chvíli doba rekreace. Ke konci se rozsvítí vánoční stromek, zazpívá se několik koled jako na Štědrý večer a zakončí se písní: »Jak jsi krásné nemluvňátko«; ta se zpívá celá. Pak se modlí večerní modlitba. Druhý den nato, není-li neděle, se stromek odstrojí, všechny ozdoby pečlivě opráší a uloží, rovněž i hry. Případne-li svátek sv. Tří Králů na sobotu, není svatvečer, hraje se a rozloučení s vánočním stromkem, jak shora popsáno, se koná v neděli.

Jesličky se nechávají až do Hromnic inclusive. Je-li však dřív »Devítník«, uklidí se v sobotu před devítníkem.

Svátek sv. Rodiny.

Slaví se 1. neděli po sv. Třech Králích. V ten den je rozjímání z II. dílu str. 28. »Sv. Rodina, příklad klášterního života«.

V polovině ledna se začnou bráti rozjímání tak, aby rozjímání na Popeleční středu připadlo přesně na ten den. Vloží se všechny neděle, Hromnic, I. pátky, Obrácení sv. Pavla, Zasnoubení Panny Marie, svátek sv. Františka Saleského.

Oktáva za sjednocení Církvě 18.—25. ledna.

17. ledna v poledne nebo večer, podle toho, kdy je nejvíce sester pohromadě, upozorní představená na tuto nověnu, řekne, s jakými milostmi je spojena — Odpustky denně 200 dní po celou oktávu; plnomocné odpustky všem věřícím, kteří v této oktávě denně se pomodlí předepsanou modlitbu na úmysl Sv. Otce a prvního nebo posledního dne oktávy přistoupí k sv. přijímání. (Tento týden modliteb je schválen a doporučen Sv. Otcem Piem X. r. 1909. Jeho Svatost papež Benedikt XV. bulou ze dne 25. února 1916 rovněž jej vřele doporučil a bohatě nadal odpustky) — a co by měly sestry na tyto úmysly obětovati. Denní úmysly se napíší na půlarch a vyvěsí po dobu nověny v rámečku, aby se na ně mohly sestry častěji podívati a si je připomenouti. Modlitba, kterou se má modliti každý účastník tohoto světového týdne modliteb za sjednocení církve se rozmnoží, aby ji měla každá sestra. Před modlitbou se sestrám rozdají. Předmodlívačka řekne úmysl, modlí se antifonu a »modlitbu« říkají sestry společně. Po modlitbě se lístky s modlitbou seberou a uloží.

Hromnice.

Představená se stará, aby byla v domě hromnička, v konventech aspoň 2; není-li, dá ji na tento svátek posvětit. V některých domech, pokud je to možno a zavedeno, se koná svěcení svěc a

průvod. V menších domech se uloží hromnička na určené místo, aby o ní věděly v čas potřeby ostatní sestry, v konventech, kde je kaple, se uloží na vhodném místě v sakristii. I tam má o ní věděti několik sester, aby byla k dispozici za nepřítomnosti sakristanky.

Rozsvítí se, umírá-li sestra nebo někdo, k jehož smrtelnému lůžku jsme volány, za bouřky a při podobných živelních pohromách. Za bouřky, je-li v domě kaple, se postaví hromnička na nejhořejší oltářní stupeň, není-li, na stůl, a sestry se tu za takové příležitosti shromáždí, za veliké bouře i v noci; modlí se nejprve evangelium sv. Jana, které říká kněz na konci mše svaté: Na počátku bylo Slovo . . . Pak se modlí litanie ke Všem Svatým a případné modlitby, na př. růženec.

Na Hromnice se světí, možno-li, svíce, kterých se používá k svícení při mši sv. pro celý rok. Není to však nutné, svíce ke mši sv. nemusí být svěceny.

Masopustní dni

jsou poslední 3 dni před Popeleční středou. Využijeme jich podle sv. Pravidel k smíru. Kde to jen trochu možno, mějte tyto dni vystavenu Největější Svátost a sestry se po půlhodině střídají v adoraci.

Před mřížku se dá klekátka. Sestry adorují obyčejně dvě. Při vystřídávání povstanou sestry s klekátka, udělají s přicházejícími společnou genu-

flexi; ty, které adorovaly, odejdou a druhé dvě zaujmou jejich místo.

Navečer je požehnání se společnou odprosnou pobožností a Sanctissimum se uloží. V těchto dnech si také vyprošujeme milosti a požehnání, abychom svatě strávily půst.

Půst.

Svatá doba postní počíná Popeleční středou. V předvečer, obyčejně v úterý po večeri, se čte v přítomnosti všech sester oběžník od Velebné Matky pro dobu postní. Představená jej čte stojíc, sestry jej vyslechnou také stojíce, s rukama v rukávech. Když se list dočte, přidá představená několik povzbuzujících slov, pak sestry pokleknou a poprosí o požehnání; po uděleném požehnání políbí zemi.

Tolik na tom záleží, abychom svatou dobu postní svatě strávily. Dobré by bylo a slabosti naší prospělo, kdybychom jak adventní tak i postní předsevzetí si daly ověřiti představené a ke konci postu jí složily z nich počet.

Oběžník Velebné Matky zůstane vyvěšen 3 dni v rámečku pod sklem, aby si jej mohly sestry důkladně vštípati v paměť.

Poněvadž naše zaměstnání je tak vyčerpávající, neukládá se sestrám velikých zevních kajících cvičení ani postů. Zachovává se však přece v kongregaci aspoň to, že se dává maso jen jednou denně, buď v poledne nebo večer. Svačiny jsou

bez masa. Mají-li sestry v některém domě mimořádně vyčerpávající povinnosti, nebo potřebují-li toho vzhledem k zdravotnímu stavu, udělí jim gen. představená v tom ohledu úlevu tím, že dovolí masité svačiny, po případě i masité večere všem sestrám toho domu. Místní představená si vyprosí k tomu dovolení Velebné Matky. Byla-li některému domu dána z rozumných příčin dispens od zvykově v době postní zachovávané zdržlivosti od masitých pokrmů, že se totiž smí podávati masité pokrmy jen jednou za den, platí tato dispens jen pro jednu postní dobu, ne na delší dobu. Představená toho domu jest povinna pro každou následující dobu postní znova předem požádati generální představenou o tuto dispens. V náhradu za zmírnění zevních kajících skutků a postu se modlí sestry ve všech domech společně každou neděli »Vzbuzení tří Božských ctností a lítosti. (Příručka str. 16.).

Mají-li v některém domě kopii hřebu nebo trnu z trnové koruny Páně, vystaví se v pátek, ve který se uctívají tyto předměty, k veřejnému uctění obyčejně v kapli. Je-li v domě ostatek sv. Kříže, dává jej kněz po požehnání v neděli líbat, a při tom se zpívá: »Svatý Kříži, tebe ctíme«.

V postě, tak jako v adventě se nepřijímají návštěvy příbuzných a známých, sestry si odřeknou bonbony a osvědčují i jinými malými obětmi Pánu Ježíši soucit s jeho utrpením.

Při stole se čte v poledne obyčejně o utrpení Páně, večer epištoly a evangelia, na druhý den

připadající. Pokud mají na filiálkách zvláštní knížky, čte se z nich, kde nemají, čte se z misálku epištola a evangelium, končí se modlitbou. Před modlitbou řekne předmodlívačka: »Modleme se« a chvilku počká. Sestry odloží ubrousek, skloní hlavu, sepnou ruce na okraj stolu; předmodlívačka začne modlitbu a končí: Skrze Krista Pána našeho, načež odpoví sestry »Amen«. Předmodlívačka pokračuje: »Ty však, ó Pane, smiluj se nad námi!« Sestry jsou ještě skloněny a odpoví: »Bohu díky vzdejme!« Zvednou hlavu, vezmou si zase ubrousek a pokračují v jídle. Po přečtení kapitoly a veršů, než se začne čísti evangelium, řekne předmodlívačka: »Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého«, udělá malý kříž při tom, sestry též, ale ubrousek se nesundá. V sobotu se nečte epištola a evangelium, poněvadž je slyší sestry druhý den v kostele nebo v kapli, jen se přečte o významu té neděle a modlitba.

Svatý týden.

Svatý týden musí býti sestrám dobou nejhlubší sebranosti. Na květnou neděli si dají posvětit, pokud je to možno, několik proutků kočiček. Nějaký proutek se zastrčí za kříž, před nímž konají sestry modlitby, ostatní si rozeberou a dají do cel, aby jim byly výstrahou před nevěrností a vrtkavostí Židů. Při prázdninovém úklidu se mohou tyto proutky spáliti, poněvadž jsou již obyčejně

suché, a kočičky opadávají; rovněž i věnečky od Božího Těla se mohou spáliti při té příležitosti.

V kterých domech to okolnosti dovolují, světí se kočičky v kapli přede mší sv. a koná se průvod.

Ve svatém týdnu se všechny modlitby, hlavně Hodinky modlí hlubším hlasem, zvlášť matutinum na Zelený čtvrtek, všechny modlitby na Veliký pátek a ráno na Bílou sobotu.

V pondělí, úterý a ve středu svatého týdne si připomínáme, jak Kristus Pán učil v Jerusalemě v chrámě a na noc odcházel do Bethanie k Marii, Martě a Lazarovi a jak Židé s Jidášem ukládali o jeho bezživotí.

Ve středu večer se čte nebo zpívá »Loučení Pána Ježíše s Pannou Marií před hořkým utrpením«. Aby text hlouběji zapůsobil, vyberou se 2 sestry: jedna s hlubším hlasem představuje Pána Ježíše a druhá s vyšším Marii Pannu. Pak zpívají všechny sestry »Zdráv buď, ty večere přetajemný!«

Zelený čtvrtek.

Památka ustanovení Nejsvětější Svátosti Oltářní. Je-li možno, vstává se v 7 hodin; pak je ranní modlitba, rozjímání, v 8 hodin mše svatá. Svatá zpověď v tomto týdnu se vykoná a sv. přijímání na Zelený čtvrtek se obětuje na splnění 4. církevního přikázání.

Na mši svatou si vezmou sestry vše nejlepší. Do Gloria se zpívá za doprovodu varhan »O dnešní

slavnosti«. Sestry buď zpívají anebo se modlí z misálku aneb jiné knihy modlitby ke Mši svaté. Při Gloria se zvoní všemi zvony: u oltáře, u sakristie i na ty, které jsou v domě. Tato funkce se rozdělí obyčejně mezi nejmladší sestry. Aby se nikdo nezmýlil a nezazvonil, ováže se pak srdce zvonu nebo se vyvěsí šňůra. Místo zvonění se pak klape, což obstarávají též nejmladší sestry. Po vroucím díkyčinění je snídaně jako obyčejně, přiná ticho, svačina není. Se stolu představené se odklidí zvonek a dá se na stůl až v sobotu. Znamení se dává klepnutím nože o sklenici.

Kde jsou v kapli 2 oltáře a bývá Boží hrob, přenese kněz po mši svaté Nejsvětější na vedlejší oltář. Sestry se po celý den střídavě klanějí, na oltáři jsou rozžaty svíce ($3 + 3 = 6$). Hora Olivetská.

Ve 12 hod. jsou nešpory, 3 Otčenáše, part. examen, v $1/21$ oběd. Oběd je slavnostní, připomíná poslední večeři Páně. Úprava stolu je jako na Boží hod, ale bez květinové výzdoby. Obyčejně bývá: rybí polévka, smažená ryba, bramborová kaše, polní salát, jablkový závin, ovoce, pivo. Gen. představená na památku, že Kristus Pán posluhoval apoštolům, podává sestřám oběd. Ačkoli se hned po modlitbě před jídlem pozdraví, přece je při polévce úplné ticho — vděčná vzpomínka na Božského Spasitele při poslední večeři; po ní si vezme Velebná Matka bílou zástěru, nosičky přinesou Velebné Matce mísy, podají jí je s úklonou, ona je podá pak sestřám, které vždy povstanou a přijímají je od ní s úklonou. Teprve

když Velebná Matka podala mísy na oba stoly a usedla na své místo, začnou sestry hovořit. Kotlíky podávají už nosičky. Velebná Matka a v ostatních domech představená se v poledne předmodlívá před i po jídle. Modlitby jsou krátké, obsažené v knížce »Benedictio mensae«.

Po mši sv. do matutina adorují sestry v kapli po 1/2 hodinách; vyslovují dík Božskému Spasiteli za ustanovení Nejsvětější Svátosti, ustanovení Mše svaté a svatého kněžství. Odprošují za urážky, které se Mu dějí v tomto tajemství lásky.

Po obědě se sestry převléknou a jdou po svých zaměstnáních; svačina není. Sestry se pohřizují v usebrání s trpícím Spasitelem, mluví se jen nejpotřebnější, ostatně se zachovává hluboké mlčení.

V 6 hodin je matutinum, v 1/27 večere. K večeri je upraven stůl jako ve všední dni. Bývá obyčejně chléb s máslem a medem, káva a houska nebo rohlík. Před a po večeri na Zelený čtvrtek a Velký pátek se modlí jen jako v poledne.

Po večeri v 8 hodin společná Svatá Hodina z našich knížek podle sv. Gemmy Galgani. Konáme ji tiše, jen úvod, modlitby a závěr čte jedna sestra hlasitě. Sloky písně se zpívají, pak večerní modlitba, odpočinek.

Mají-li sestry možnost, zdekorují květinami obraz Krista Pána v zahradě Getsemanské. Na Veliký pátek se dá místo obrazu Krista Pána obraz Bolestné Panny Marie.

Veliký pátek.

Den největšího liturgického smutku smíření - obnova. Budí se klapačkami, možno-li, v 7 hodin; ranní modlitba, rozjímání na Veliký pátek, hodinky, líbání sv. Kříže, který je položen před oltářem na černé látce nebo na pletu, hořejší část kříže je trochu výš. Sestry líbají Kříž po řadě, nejmladší počínajíc. Líbá se po každé, když odcházejí sestry po společné modlitbě z kaple. Kde je Boží hrob, přenese kněz po rozjímání sester Nejsvětější Tělo Páně do Božího hrobu. Sestry po celý den adorují střídavě v Božím hrobě. Večer se přenese Nejsvětější opět do kaple na vedlejší oltář. Při přenášení se zpívá »Svatý kříži«.

Snídaně — kleče. Stůl je úplně holý, bez ubrusů; jsou na něm jen hrnečky na kávu a sklenice s vodou. Představená tento den nedává požehnání — nádobka se svěcenou vodou není vůbec na stole. Požehnání nedává ani po snídani, ani večer, ani když jdou sestry z domu, ani když se vrátí. Před i po snídani se modlíme tiše jednou Zdrávas, ruce sepjaté. K snídani je káva a chléb; snídá se kleče, svačina není.

Po snídani — vyznání. Sestry si kleknou jako k obyčejnému vyznání; v mateřinci Velebná Matka, na filiálkách představená také klečí a vyznává se jako ostatní sestry. Říká se nejprve část kajícího žalmu 6. jako při vyznání, pak všeobecná formule bez oslovení »Ctih. představená«. Říká se pouze: »Vyznávám pokorně vinu Po této

formuli zůstanou sestry klečeti, obrátí se ke kříži a Velebná Matka, na filiálkách představená, řekne: »Za pokání se rozpjatě pomodlíme 5× Otče náš a Sláva Otci ke cti pěti ran Páně a 1× Otče náš a Sláva Otci na úmysl sv. Otce a políbíme 5× zemi.

V 9 hodin je pobožnost k Bolestné Panně Marii: růženec k Bolestné Panně Marii podle knížky námi vydané. Předmodlivačka se modlí »úvahy« nahlas, litanie a Stabat Mater. Pak líbají sestry kříž.

V 1/211. rozjímání II. z rozjímací knihy na Zelený čtvrtek. Po rozjímání líbání Kříže.

Ve 12 hod. nešpory. 3 Otčenáše, part. zpyt., v 1/21. oběd.

Polévka se jí kleče bez závoju; ty se odloží po modlitbě a pověsí na opěradlo židle. Předmodlivačka čte také bez závoje. Při obědě se čtou Pašije podle sepsání sv. Jana. Když jsou všechny sestry hotovy s polévkou, dá představená znamení, sestry vstanou, dají si závoje na hlavu, posadí se ke stolu a pokračuje se v jídle. K obědu bývá obyčejně: bramborová hustá polévka, houskové knedlíky s rajskou omáčkou, buchty nebo vdolky pomazané povidly nebo sypané mákem.

Odpoledne v 1/23 rozjímání ze IV. dílu našich rozjímacích knih str. 293 »O sv. Kříži«.

Ve 3 hodiny se klape — památka smrti Páně. Čte se vhodná část Postily, (Příruční knížka str. 22) asi 5 minut tiché rozjímání každá pro sebe, páteční modlitba, líbání Kříže.

Je-li v kapli křížová cesta, modlí se ji sestry

společně v 1/23. Předmodlívačka přechází od zastavení k zastavení, ostatní sestry jsou v lavicích. Při označení zastavení vstanou, při slovech: Klaníme se Tobě, pokleknou, při úvaze stojí a při slově: »modleme se« zase pokleknou. Při XII. zastavení se klape, předmodlívačka se pomodlí modlitby k tomuto zastavení náležející, pak uvedenou část z Postily, 5 min. tiché rozjímání každá pro sebe, páteční modlitba, dokončení křížové cesty, líbání Kříže.

Z pražských domů mohou pak sestry navštívit jeden Boží hrob, nemají-li jej doma. Cestou zbytečně nemluví, jsou pamětlivy, že je obnova. Volí obyčejně kostely, kde je Pán Ježíš nejvíce opuštěn. Představená odevzdá, nebo dá odevzdati tento den do kostelní pokladničky podle místních poměrů obnos na výzdobu Božího hrobu v Jerusalemě; není-li tu pokladnička s tímto nápisem, dá jej na jiný zbožný účel v kostele do pokladničky.

V 1/27. matutinum, v 7 večere. K večeri bývá chléb s máslem nebo sýrem a káva s houskou nebo s rohlíkem.

V 8 hodin pobožnost:

1. pobožnost k sv. Ranám;
2. litanie z Němečkovy rukojeti na Veliký pátek;
3. píseň Matka pláče (1., 2., 3., a poslední sloka);
4. večerní modlitba;
5. líbání Kříže.

Na Veliký pátek je oltář bez ozdob, má jen nejnnutnější přikrývku.

Bílá sobota.

Možno-li vstává se v 7 hodin, ranní modlitba, rozjímání, hodinky, líbání Kříže, snídaně; dopoledne svačina není. Stoly jsou pokryty a upraveny jako ve všední den. Dává se již požehnání. Kde je Boží hrob, přenese kněz opět Nejsv. Svátost do Božího hrobu po rozjímání nebo po snídani sester. Sestry opět adorují. Odpoledne bývá vzkříšení. Po snídani se dává pozor, kdy se zazvoní ve farním nebo nejbližším kostele, zazvoní se pak v domě také; kdyby se zvuk zvonu k domu nedonesl, zazvoní se v 9 hodin a tím končí smutek nad trpícím Spasitelem.

Ve 12 hodin Královno nebeská, nešpory, 3 Otčenáše, part. zpytování, v 1/21. oběd. Při obědě se po polévce pozdraví a ctih. vikářka přeje Velebné Matce, první asistentka nebo zástupkyně přeje představené jménem sester »milostiplné svátky velikonoční a radostné Aleluja«.

K obědu bývá obyčejně: polévka, ryby nebo smažená vejce, brambory, okurka nebo salát,

Nemají-li sestry doma vzkříšení, účastní se ho v okolních kostelích. Sestrám v Praze bývá obyčejně dáno na vůli, že si mohou vyprositi, kterýkoli kostel, v němž by se účastnily vzkříšení, ovšem vždy 2. Na vzkříšení jdou sestry čistě, svátečně oblečeny, v rukavicích.

V 1/27. matutinum, v 7 večere. Při večeri se pozdraví. K večeri bývá obyčejně: 2 vejce na měkko, chléb, čaj, mazanec. Odpoledne je svačina.

Hod Boží velikonoční.

Kde to dovolují poměry, budí nejmladší sestry zpěvem na Boží hod. Procházejí před zvoněním klausurou a zpívají radostně: Hle, vstalť jest milý Kristus Pán nebo starší tradiční píseň, pokud ji znají, s častým opakováním Aleluja. Sestry však vstávají až na zvonění. V poledne před i po obědě se přemodlívá u stolu v mateřinci Velebná Matka nebo její zástupkyně, na filiálkách představená.

Pondělí velikonoční.

V pondělí velikonoční připraví představená sestrám »pomlázku« — barevná vejce. Obyčejně se popíše různými hesly nebo i žertovnými průpovědmi. Přinesou se v poledne na stůl v přikryté míse, každá sestra si vezme jedno do ubrousku, ale nepodívá se na ně, až všechny najednou na dané znamení. Průpovědi se přečítají nahlas.

Slavnost sv. Josefa.

Tento svátek se slaví ve středu po II. neděli po velikonocích. Církev sv. jej povýšila na svátek I. třídy s oktávou. Rozjímání Díl III. str. 302.

Květen — měsíc Panny Marie.

V tomto měsíci uctívejme se zvýšenou horlivostí Marii Pannu, naši nebeskou Matku. Pokud

jen trochu možno, postará se představená, aby měly sestry večer májové pobožnosti. Není-li to možno, účastní se, dovolí-li to ovšem poměry, aspoň někdy májové pobožnosti ve farním kostele. Bylo-li by to však na újmu povinnosti a domácího pořádku, konají si májové samy buď v kapli nebo v místnosti, kde vykonávají společné pobožnosti před ozdobeným oltáříkem se soškou neb obrazem Panny Marie. Na 1. květen se bere rozjímání z III. dílu str. 404 sobota po III. neděli po velikonocích. Při stole se čte večer o Panně Marii.

Nanebevstoupení Páně.

V poledne uděluje sv. Otec požehnání »Urbi et Orbi«. Sestry se ho stávají též účastny. Je-li v kapli soška zmrtvýchvstalého Pána, postaví se doprostřed na hořejší stupeň oltáře. 5 minut před dvanáctou hodinou se zvoní do kaple. Když se sestry sejdou, čte se »druhá část rozjímání na svátek Nanebevstoupení Páně III. díl str. 91«, pak se setrvává asi 5 minut v tichosti; vmyslíme se v tu chvíli, kdy sv. Otec uděluje v Římě požehnání s plnomocnými odpustky spojené, pomodlí se litanie o Nanebevstoupení Páně z Němečkovy rukojeti s příslušnými modlitbami, Královno nebeská nešpory atd.

Svátek sv. Jana Nepomuckého.

Svátek sv. Jana Nepomuckého se zvlášť slaví v naší kongregaci. Jemu svěřujeme čest a dobré

jméno kongregace, jednotlivých domů i sester a zpovědníky sester. Pokud je to možno, vystaví a ozdobí se socha nebo obraz sv. Jana Nepomuckého v předvečer svátku, ponechá se tu celý oktáv, a každý den počínajíc vigilií svátku se modlí společně litanie ke cti sv. Jana Nepomuckého.

Boží hod svatodušní.

O svatodušních svátcích na Boží hod se ozdobí refektář a profes, je-li možno, několika zelenými větvíčkami a »holubičkou«. Ta se dává jen do refektáře. Ozdoba se nechává celý oktáv.

Červen — měsíc Nejsvětějšího Srdce Páně.

V tomto měsíci uctíváme zvláště Nejsvětější Srdce Páně, a to tím horlivěji, poněvadž jest Mu naše kongregace zasvěcena. Pokud je to možno, mějte sestry v pátek sv. požehnání s odprošením.

Boží Tělo.

Na Boží Tělo se účastní sestry, koná-li se v jejich farnosti, průvodu. Necht' jsou pořádně a čistě oblečeny! Představená je prohlédne, aby měly i spodničky a obuv slušnou, ne sešlapané podpatky, a rukavice z úcty k Svátostnému Spasiteli.

V některých domech, jsou-li k tomu příznivé okolnosti, se koná průvod Božího Těla doma. Po celou oktávu Božího Těla je všeobecně dovo-

leno sloužití mši sv. před vystavenou Nejsvětější Svátosti. Je-li to možno — odvisí to od kněze, není-li stár nebo churav — využijme tohoto dovolení.

Svátek Nejsvětějšího Srdce Páně

se slaví v pátek po oktávě Božího Těla jako svátek první třídy s oktávou. Pro nás má zvlášť veliký význam i z toho důvodu, poněvadž je naše kongregace zasvěcena Nejsvětějšímu Srdci Páně.

V kterém domě je to možno a kde mají kapli, vystaví kněz po mši svaté Nejsvětější Svátost a sestry se střídají v adoraci až do odpoledne, kdy jest společná adorace s odprošením a sv. požehnaním.

Te Deum a Veni Sancte.

Školní Te Deum a Veni Sancte jsou pro Školskou sestru velikými svátky, proto se v kongregaci vždy slaví. Při snídani, v poledne i večer se povídá, stůl trochu lepší než v neděli.

Porciunkula.

1. srpna se při večeři krátce povídá, ale pak je svatvečer, aby mohly sestry získávati co nejvíce odpustků. 2. srpna se povídá při snídani, v poledne i večer. V poledne se nemusí sestry účastniti rekreace, mohou získávati odpustky, ale rekreace se neruší. Po večeři je chvíli rekreace a pak do večerní modlitby mohou sestry ještě získávati odpustky.

Není předepsáno k získání plnomocných odpustků modliti se modlitby kleče, mohou se konati i vsedě nebo stoje. K vykonání nové návštěvy stačí překročiti práh kaple nebo kostela, vyjít na chodbu a zase se vrátiti. (O tomto odpustku se mluví též v disciplinárních pravidlech).

Sv. Klára.

Svátek tento se světí jako svátek první třídy, ale svatvečer není.

Svátek Jména Panny Marie.

Na tento den slaví profesky jmeniny s Matkou nebeskou. Svátek ten oslaví jim sestry, které nemají doživotní sliby, v refektáři v neděli po narození Panny Marie, t. j. po 8. září.

V refektáři nebo v profesu zdekorují obraz nebo sochu Panny Marie a pokud je možno, zastanou profesky v povinnostech. U stolu sedí vedle sebe a ta část stolu se také zdekoruje, dovolují-li okolnosti, květinami. Podle místních poměrů a času se jim ráno před snídaní nebo v poledne před obědem blahopřeje.

Vtisknutí sv. Ran sv. Otcí Františku.

Tento svátek se slaví v kongregaci jako neděle. Na Porciunkuli, na svátek sv. Matky Kláry a Vtisknutí sv. Ran se nekonají hrubé práce, světí se jako neděle, ale svatvečer není.

Svátek Krista Krále

jest poslední neděli v říjnu. Na tento den je zvláštní rozjímání a pokud je to možno v domech, kde je kaple, vystaví kněz po mši sv. Nejsvětější Svátost a sestry celý den adorují, odprošují, usmiřují za celý svět. Navečer bývá společná adorace a požehnání.

Listopad.

Měsíc listopad je vyhrazen pobožnosti za duše v očistci. Aby gen. představená povzbudila sestry k účinné jim pomoci, posílá před listopadem jednotlivým domům oběžník, v němž je udáno, čím budeme společně tento měsíc přispívati k zmírnění utrpení Dušiček. Oběžník se přečte v předvečer Dušiček u přítomnosti všech sester, sestry si vyžádají na konec požehnání k plnění toho, co se v něm ukládá; aby si jej vštípily důkladně v paměť, vyvěsí se po tři dni jako oběžník postní.

V den Dušiček se mohou získati tolikrát plnomocné odpustky, kolikrát se navštíví zbožně kostel nebo kaple a pomodlí se na úmysl Sv. Otce 6 × Otčenáš, Zdrávas a Sláva Otci.

Svatá Alžběta

19. listopadu, je vlastně patronka III. řádu sv. Františka, a to i regulovaného. K její poctě máme zvláštní rozjímání, povídá se v poledne i večer, jinak se svátek ten neoslavuje. Rovněž tak svátek sv. Ludvíka 25. srpna.

Měsíční obnova.

Pokud jen možno, koná se obnova pravidelně poslední neděli v měsíci. Který dům by nemohl toto datum dodržovati, požádá gen. představenou o záměnu s udáním důvodů. Výjimku činí prosinec, kdy je obnova 31. prosince — v poslední den občanského roku. Obnova Velkého pátku platí pro březen nebo duben, podle toho, kterému datu je bližší. V měsíci, v němž jsou exercicie, se nekoná obnova, pouze však jeden, nanejvýše dva měsíce o prázdninách, nikdy ne víc. Poslední neděli v říjnu, na svátek Krista Krále, se obnova nekoná. Obnova za říjen je na svátek Všech Svatých.

V mimořádných případech se může obnova přeložiti na předcházející nebo na následující neděli, ale vynechati se bez vědomí a dovolení Velebné Matky nesmí.

Představené nechť se svědomitě postarají, aby se sestry v nutných povinnostech vystřídalaly tak, aby každá měla v den duchovní obnovy aspoň půldne pro sebe, aby se na mysli sebrala a prozpytovala. Nebylo-li by to možno, dopřeje se jí k duchovní obnově jedno půldne v nejbližších dnech po obnově.

Řeholní jmeniny.

Jmeniny Velebné Matky, gen. představené, se slaví v mateřinci v kapli i v refektáři s dekorací jako na Boží hod, se skupinou květinovou v re-

refektáři. Sestry, novicky i kandidátky přejí; v refektáři říká přípitek některá členka gen. kapitoly. Ve všech domech je sloužena za Velebnou Matku mše svatá a obětují se za ni zásluhy celého následujícího týdne. Oběd je sváteční.

Jmeniny gen. asistentek se oslaví jen v domě, kam jsou přiděleny úřadem, taktéž v kapli i v refektáři a dekorací jako na Boží hod, avšak bez květinové skupiny v refektáři. Jsou-li představenými, přednese se jim přání společně, nejsou-li, přeje deputace ze sester, novicek, kandidátek; přípitek říká starší sestra. V domě tom se dají za ně sloužiti 3 mše svaté.

Jmeniny gen. sekretářky, gen. prokurátorky a místních představených se slaví s dekorací v kapli i v refektáři, jsou-li současně místními představenými, ne-li, jen v kapli; dají se za ně sloužiti 2 mše sv. Jsou-li místními představenými, upraví jim sestry duchovní kytičku a blahopřejí. Přípitek říká místní asistentka nebo ekonomka. Gen. sekretářce nebo gen. prokurátorce, nejsou-li představenými, některá starší sestra, přání zvláštní se jim neříká.

Jmeniny provinciální představené se oslaví v celé provincii jako svátek I. třídy a dá se za ni sloužiti ve všech domech provincie mše svatá.

Za novicmistrovou, ředitelku probandistek a prefektku řeholních kandidátek se dá sloužiti mše svatá; v kapli jako v neděli.

Představené všech domů přejí k řeholním jmeninám Velebné Matce, gen. vikářce, gen. asistent-

kám, gen. sekretářce a gen. prokurátorce. Jsou-li v místě, přijdou přátel osobně, a mají-li možnost, přinesou nějakou pozornost jako dárek. Představené ostatních domů přejí písemně a pošlou dárek jen Velebné Matce, ostatním členkám gen. rady, gen. sekretářce a gen. prokurátorce pošlou pouze přání.

K vánocům a zároveň k novému roku a k velikonočním přejí představené jen Velebné Matce, a to jsou-li v místě osobně, ostatní představené přejí písemně. K přání připojí prosbu, aby Velebná Matka tlumočila jejich přání i ostatním členkám gen. rady.

Místním asistentkám a ekonomě v konventech nebo zástupkyni představené v menších domech se oslaví svátek jako obyčejná neděle s dekorací v kapli a je za ně sloužena 1 mše svatá. Říká se jim pouze přípitek.

Ostatním sestrám se dá k svátku na stůl květináč s květinou, profeskám lepší, mladším sestrám prostší s manžetou, prostře se jim ubrousek a sváteční nádobí. Podle místních poměrů se jim ten den přilepší; představená bdí, aby se to dalo poměrně všem sestrám stejně, aby se některá nezanedbala a nebylo jí to líto. Možno-li, zastane se v povinnostech aspoň některých. Každá sestra dá »svátku« slušný a čistý obrázek. Kdyby snad neměla, poprosí si o něj představenou. Ušpiněné, pomačkané, popsané obrázky se nesmějí dávat. Představená si dá večer ukázat obrázky a přepočítá, zda daly všechny sestry. Obyčejně v po-

ledne se sestře připíjí. Za tím účelem se jí připraví sklenička piva, není-li, aspoň voda se šťávou. Po druhém jídle pozve představená sestru k sobě; mladé sestry k ní přikleknou, sestry řeholně starší přijme představená stojíc, přeje jim a nakonec přitukne. V malých domech jde pak sestra, která má svátek, od jedné sestry ke druhé a přijímá od nich přípitek. V konventech prosloví představená hlasitě krátké přání a přituknutí se podá od jedné ke druhé. Má-li představená více času, přeje sestře ještě v soukromí a může-li, připraví jí sama nebo sestry s jejím dovolením nějakou radost. Vůbec má být sestra ten den předmětem milé pozornosti ostatních. Sestry, které nejsou při společném stole, ať přejí sestře zvlášť! Ten den se obětuje mše sv. a sv. přijímání za »svátek« a odpustky za její zemřelé.

Výročí volby gen. představené.

Výročí volby gen. představené se oslaví v celé kongregaci jako neděle a obětují se za Velebnou Matku zásluhy celého dne. V mateřinci se dá sloužiti za ni mše svatá.

Narozeniny.

Narozeniny se oslaví pouze Velebné Matce v celé kongregaci jako slavíme neděli. V mateřinci se dá sloužiti za ni mše svatá.

50., 60., 70. a 80. výročí narozenin Velebné

Matky, gen. asistentek, gen. sekretářky a gen. prokurátorky se oslaví jako jejich jmeniny. Místním představeným, asistentkám, ekonomě a zástupkyni představené rovněž tak jako jmeniny.

Ostatním sestrám se oslaví ten den jako neděle a dá se za ně sloužiti mše svatá. Jubilantka má květinu na svém místě v refektáři, dávají se jí obrázky jako o řeholních jmeninách, ale říká se jí přípitek. Sestru k tomu ustanoví představená.

Všecky sestry nechť se snaží, aby se nikdo mimo klášter o narozeninách Velebné Matky ani členek kapitoly, ani představených, ani o narozeninách sester nedověděl. To jest čistě vnitřní, rodinná slavnost.

Výročí sv. slibů.

V kongregaci se slaví sestrám 25. a 50. výročí sv. slibů.

25. výročí sv. slibů (výročí se počítají od složení prvních sv. slibů) se oslaví Velebné Matce, gen. asistentkám, gen. sekretářce a gen. prokurátorce i místním představeným a asistentkám, ekonomě a zástupkyni představené jako jmeniny.

Ostatním sestrám se oslaví ten den jako neděle a dá se za každou sloužiti mše sv. Sestra sama oznámí několik dní napřed představené, že bude míti 25. výročí sv. slibů, aby se mohla dáti za ni sloužiti mše sv.; v předvečer toho dne poprosí představenou o modlitbu, a tato oznámí sestrám, aby ji uzavřely do modliteb.

50. výročí sv. slibů.

Toto výročí se oslaví jubilantce zvláštní slavností. Prosí-li za to, může si vykonati dvou, tří-denní i delší duchovní přípravu — exercicie. Ke dni jubilea se ozdobí oltář jako bývá zvykem v den doživotních sv. slibů.

Jubilantce se ozdobí závoj věnečkem jako v den doživotních sv. slibů. Při mši sv. se zpívá mešní nebo jiná, jubilantce zvlášť milá píseň a je-li možno, 2 vložky: k obětování a sv. přijímání. Slaví-li toto jubileum gen. představená nebo gen. asistentky nebo členky o kongregaci zvlášť zasloužilé, může se zpívati i latinská mše, dovolují-li to okolnosti.

K sv. přijímání přikleká jubilantka držíc rozžatou svíci, slouží-li jí zdraví, ke mřížce a říká před Nejsvětější Svátostí, kterou drží kněz v ruce, obnovovací formulí, tak jako když obnovují sliby sestry s doživotními sliby po exerciciích: Bože můj a mé všechno, obnovuji dnes sv. sliby: chudoby, čistoty a poslušnosti, jak jsem Ti slavně před padesáti lety v den sv. profese připověděla

Nemůže-li klečeti u mřížky, ozdobí se jí klekátko. Formulí říká sedíc nebo klečíc, jak to její zdravotní stav dovoluje. Po mši sv. je svátostné požehnání s Te Deum.

Velebná Matka, gen. představená, nebo provinciální představená dá natisknouti sestře jubilantce obrázky s textem, který si sama udá. Jedná-li se o gen. představenou nebo o provinciální předsta-

venou, postará se jim o obrázky jejich zástupkyně.

V poledne je slavnostní oběd; ctih. jubilantce říká jedna sestra přípitek, pak připíjí představená a ostatní sestry. Gen. představené a gen. asistentkám, gen. sekretářce a gen. prokurátorce říká přípitek členka gen. rady.

Toto jubileum se oznamuje všem sestrám v oběžníku, aby na ctih. jubilantku pamatovaly modlitbou a ona pošle sestrám obrázky. Obrázky se vypraví obyčejně jednotlivým domům z mateřince.

Obnova dočasných svatých slibů.

Sestra pamatuje sama na obnovu sv. slibů. Poprosí včas představenou, obyčejně měsíc napřed, aby směla obnovit sv. sliby a udá datum, kdy jí sliby končí. Představená sdělí to podle okolností buď ústně nebo písemně Velebné Matce, gen. představené, nemá-li již od ní dispoice.

Sestry z pražských domů obnovují sv. sliby obyčejně v mateřinci a přijímá je od nich Velebná Matka. V domech, kde je představenou členka gen. kapitoly, deleguje Velebná Matka obyčejně ji k přijetí sv. slibů, jinak podle okolností. V každém případě je třeba, aby gen. představená, nemůže-li sama přijmouti od sester sv. sliby, delegovala k tomu některou sestru.

Sv. sliby se obnovují obyčejně při mši svaté, před sv. přijímáním. Gen. představená nebo delegovaná sestra jde, když se zazvoní k sv. přijímání kněze, tedy v obyčejnou dobu, kdy chodí-

váme k sv. přijímání, se sestrami sliby obnovujícími. Sama zaujme místo v první lavici nebo na připraveném klekátku, sestry obnovující sv. sliby přikleknou k mřížce. Po confiteor a absoluci postaví se kněz uprostřed oltáře s ciboriem a drží nad ním Sv. Hostii. Po Ecce Agnus a Pane, nejsem - začne řeholně nejstarší sestra říkati slibovou formulí s udáním doby, jak je v sv. Pravidlech. Když poslední sestra přeříká slibovou formulí, řekne kněz: »A já na místě Božím vám (obnovuje-li jen jedna sestra »ti«) slibuji, budete-li (budeš-li) toto zachovávat, život věčný«. Gen. představená nebo sestra sliby přijímající odpoví: »Amen«.

Potom podá kněz sestrám sliby obnovujícím sv. přijímání, pak gen. představené nebo sestře sliby přijímající a ostatním sestrám.

K snídani se připraví sestrám sliby obnovujícím sváteční nádobí, malá květinová výzdoba na stole, je-li to možno, a lepší pečivo. Při snídani i při obědě se povídá.

Nemocná sestra může obnoviti sv. sliby na lůžku. Přeříká jen slibovou formulí, ale je nevyhnutelně třeba, aby se tak stalo před gen. představenou nebo sestrou, kterou ona k přijetí sv. slibů delegovala. Kněz není třeba. Může se to státi v kteroukoli dobu.

Řeholní oděv.

Oděv sester ať je čistý, uspořádaný! Hábity nesmí býti kratší než 4 cm od země, zástěry 10 cm a plášť 15 cm.

Sukně hábitová se šije ze dvou dílů, z nichž se na jednom upraví 70 cm široká přednice. Rukáv hábitu sáhá až ke konci prstů natažené ruky, látková podšívka 20 cm již ušitá, délka ohrnuté části rukávu 12 cm, objem rukávu 50 cm. U pracovních hábitů sahají rukávy k zápěstí, obruba široká 3 cm, objem rukávu 50 cm. Podsazení u hábitů se zapošívá ručně strojovým hedvábím.

Límeček sahá k lokti, ne delší, ne kratší; záložka pod dírky a knoflíky 4¹/₂ cm; vlněné límce se prošívají hedvábím.

Na cingulu musí býti všesky 3 uzly v dolní polovině, nejhořejší právě v polovině. Kroužky ružence na cingulu jsou na boku 1 dm od sebe vzdáleny.

Rukávky se šijí obyčejně z tenčí černé látky. Může se použítí též látky ze starších, tenkých hábitů, ne však z obyčejných hábitů. Mohou se šítí také z odložených vlněných závoju, nikdy však bez podšívky. Celá délka ušitých rukávků jest 38—40 cm. Polovina této délky bez manžety se dává z černé podšívky. Tato podšívka se dává též pod manžety. Dírky se obšívají bavlnkou DMC č. 25—35.

Přednice pláště se vypracují jako u světských pláštů a kabátů.

Závoj k sv. přijímání sahá až k ohbí kolen vzadu a to u švu, ne cípy. Do poloviny je sešitý, u hlavy 8 cm s každé strany sdrhnutý. Nestahujte si však příliš tuto zdrhnutou část, a když dáváte závoj na hlavu, stáhněte ji níže, aby netvořil závoj nahoře chocholku, je to velmi nepěkné.

Žádná část řeholního oděvu se neodkládá, pouze rukávky se smějí odložit ve dnech velikého vedra; mějte však dosti dlouhé rukávy a až k zápěstí stažené, aby vám nebylo vidět holé ruce.

Zástěry se šijí z jemnějšího, měkkého glotu. Jedna šíře glotu stačí na zástěru. Statnější sestře se odstříhne 8 cm z této šířky na límec. Slabším se může odstříhnouti 18—20 cm ze šířky a použití na lacy. Délka límce má být polovina objemu pasu a 5 cm k tomu. Počítáno beze švů. Modré pracovní zástěry se šijí ze dvou šíří látky. Jedna šíře se rozstříhne, z této šíře se může odstříhnouti u puku na límec. Pak se přišíjí odstřižené kusy k celé šíři a to s každé strany jeden. Límec se stříhá delší, obyčejně 60—65 cm, aby zástěra chránila hábit při práci. Lacy: délka 24 cm a šířka třetina ze šířky látky.

Jankry se šijí z černé, teplé látky — obyčejně z odložených plášťů. Dává se do nich vata nebo vatelin. Podšívka je obyčejně glotová. U krku je olemován.

Na gefy se bere silnější šifon, 90 cm široký (k vůli stříhání). 80 cm je nevýhodná šíře. U pevného kraje po délce se stříhají hlavičky. Pak se zbytek s pukem rozloží a stříhají se spodky gefů.

Pozor, aby byly háčky »Nerez«. Sestra, která trpí reumatickými bolestmi hlavy nebo musí pobývat v zimě za mrazu dlouho venku, může dostat gefy teplé barchetové.

Na koláry se používá jemnější šifon, ale ne příliš hustý, aby se dal pěkně škrobit. Stačí šíře plátna 80 cm. Koláry se stříhají od pevných krajů a u puku zbude na límeček, nestříhá-li se větší kolár pro abnormální postavu. Délka a výška límečku a též velikost koláru se řídí postavou jednotlivých sester.

Čelenky se šijí obyčejně z kolárového šifonu. Může být i jemnější a hustší plátno. Délka tkanic 84 cm. Čelenky se musí stříhat po délce plátna.

Denní řeholní košile: délka podle míry. Výstřih u košile v předu 8 cm, vzadu 6 cm hluboký. Rukávy dlouhé 30 cm. Šíře plátna na košile 80 cm.

Látky svěcené: hábitová látka a řeholní prádlo se nesmí použít na jiné věci nebo dát do zbytků, musí se spálit.

Představená musí mít jistotu, že sestra určená k šití má předlohy k šití a že ví, jak se vše dělá z mateřince, aby upravovala a opravovala oděv sestrám tak, jak je to nařízeno, aby byla v řeholním prádle a oděvu naprostá jednota.

Po domě se nesmí chodit s vyhrnutými rukávy nebo hábity, bez koláru.

Při práci, hlavně když jsou sestry samy, a při úklidu, mohou odložit některé části oděvu, aby se neumačkaly a neušpinily, před cizími lidmi však

ne. Je-li to přece při některé práci nezbytně třeba, musí míti dotyčná sestra tmavou spodničku.

V neděli a ve svátek musí nositi všechny sestry nedělní hábity, cingula, límce a závoje. Z oprávněných důvodů mohou dovoliti představené sestrám se převléknouti po dopoledních službách Božích.

Menší správký a látání prádla a šatstva si udělají v rekreaci sestry samy, které mají k tomu možnost. Není dovoleno, donositi do zvetšení třetí hábity nebo ostatní části obleku.

Každá sestra má 2 zástěry. Jednu nosí ve všední den, druhou má čistou, tu si nechá na neděli. Do neděle dostane zástěru, kterou nosila ve všední den z prádla čistou, tu si nechá na neděli. Do neděle dostane zástěru, kterou nosila ve všední den z prádla čistou a ponechá si ji zase na neděli, a tak to lze střídati.

Představené dohlédají přísně, aby sestry nechodily v neděli v ušpiněných, umačkaných zástěrách.

Chtějí-li si sestry vyprati některou část řeholního oděvu, musí se dovoliti představené. Prádlo si žádná sama nezapírá; v sobotu je přehlédne, když je dostane čisté; roztrhané dá do správy.

Představená nechť prohlédne jednou za rok v přítomnosti dotyčné sestry její obuv, prádlo, šatstvo, spodničky, aby se přesvědčila, v jakém to má pořádku a nepotřebovala-li by něco. Má tak všechny její věci v patrnosti a přesvědčí se, nemá-li u sebe nic proti sv. chudobě. Některé sestry jsou

příliš skromné, obávají se o něco poprositi, jiné zase náročné; takto se jejich potřeby regulují. Je-li sestře něco příliš veliké nebo malé, těsné, ať to odevzdá a nehromadí věci, kterých nemůže používat.

Potřebné věci ze šatstva a prádla opatřuje v konventech a větších domech představená v dohodě s gen. představenou, malým domům je opatřuje mateřinec. Představená požádá o ně Velebnou Matku, udá potřebnou míru, po případě se nabídne, mohla-li by něco, na př. obuv, obstarati sestrám sama.

Než žádá představená v mateřinci o věci pro sestry, musí se přesvědčiti, potřebují-li je skutečně; nechť si dá opotřebované věci ukázati.

Žádné sestře není dovoleno nositi místo řeholního závoje šátek na hlavě a choditi bez obuvi.

Pláště se na podzim vykartáčují, puky přežehlí a na jaře pečlivě uloží a vyčistí. Hábit nebo závoj se nesmí přežehliti bez dovolení.

Hedvábné závoje nosí sestry profesky o nedělích a zasvěcených svátcích a když jdou z domu za pěkného počasí. Rovněž na jmeniny představené, na svátek sv. Josefa, Nejsvětějšího Srdce Páně, na Porciunkuli a Vtisknutí sv. Ran sv. Otcí Františku. Prší-li nebo sněží-li, nechají si závoje kašmírové. Rovněž když jdou na koupi do trhu, do školy, ať již vyučují nebo samy se učí, když jdou s dětmi nebo samy ve všední den na vycházku.

Na svátek bl. Anežky České, Slavnost sv. Jo-

sefa, narození a Jména Panny Marie mají sestry hedvábné závoje jen ráno v kapli, po mši sv. je mohou odložit.

Prší-li nebo sněží-li, nechají si závoje kašmírové.

Odchází-li sestra na exercicie do jiného domu, vezme s sebou, neoznámí-li se nic jiného:

1. povlaky na peřiny;
2. prostěradlo;
3. tělesné prádlo do postele;
4. ručník, hřeben, mýdlo;
5. příbor, ubrousek;
6. zástěru;
7. závoj k sv. přijímání;
8. příruční knížku;
9. nevrzavé boty.

Sestry šetří také s prádlem. Každý týden se může dáti do prádla: 1 gef, kolár, čelenka (sestry od práce dvoje řeholní prádlo), košile, 3 kapesníky, punčochy, bílé tričko, bílé spodky, ručník menší (frotýrovaný a velký za 14 dní).

Za 14 dní se dává do prádla: ubrousek, šátek na hlavu, noční košile, barevné tričko, barevné spodky. Prací spodničky podle potřeby za měsíc i déle, vlněné pletené spodničky, je-li toho třeba, na jaře po zimním nošení a pak se uklidí. Černé zástěry za měsíc, pracovní 2 za týden. Pracovní hábity se perou jednou za měsíc, rovněž i pracovní závoje. Ložní prádlo o vánocích, velikonocích, na začátku a na konci prázdnin. Bílé přikrývky na postel o vánocích a o prázdninách.

Představená hledíc k potřebám jednotlivých sester a také k okolnosti jejich činnosti, může dovoliti v tom ohledu výjimky. Na př. sestřím v pražských filiálkách nebo sestře, která se hodně potí, dvoje řeholní prádlo, sestře, které se potí nohy, může dát dovolení, aby si brala týdně dvoje punčochy; rovněž pracovní hábit, límec nebo závoj ve výjimečných případech dovolí vyprati dřív než za měsíc, jen aby sestry nechodily špinavé.

Stříhání vlasů.

Vlasy ustříhne o kvatemburu všem sestřím svého domu představená nebo její zástupkyně. Na důkaz, že je to vážný úkon, vzpomeňme slov, jež říká při oblačce celebrant, když stříhá vlasy. Modlete se při tomto úkonu: »Odejmi Pán ze srdce mého všecku lásku a marnivost světskou a učíš mne hodnou, abych přijata býti mohla do počtu Jeho vyvolených. Amen«.

Posudky o sestřích.

Aby nabyla gen. představená jistoty, že sestry jsou hodny skládati doživotní sv. sliby a že budou vpravdě hodnými členkami kongregace, pošle koncem února oběžník se jmény sester, které mají před doživotními sliby a sliby na 3 roky, a vyzve představené, aby se v soukromí vyptaly jednotlivých sester s doživotními sliby, po případě i věrohodných starších, spolehlivých sester se sliby

dočasnými jen výjimečně a jen v tom případě, byla-li s některou z nich delší dobu zaměstnána, na vlastnosti uvedených sester, pokud je znají. Připojí svůj úsudek a napíše na půlarch nejprve dobré vlastnosti a pak špatné vlastnosti těchto sester. Na jiný půlarch napíše totéž o sestrách, které mají skládati sliby na 3 roky. Činí se to proto, aby se jim mohly vytknouti chyby a měly možnost do skládání doživotních sv. slibů se polepsiti. Současně připomene představená sestrám důrazně, že nesmí o tom s nikým, nač byly tázány, ani mezi sebou hovořiti, aby se nepoškodila čest sester. Také představená je vázána přísným mlčením - nesmí dát znáti sestře, když jí chyby připomíná, která sestra jí na ně upozornila. Aby měly sestry možnost, vše si rozmysliti, řekne jim představená v soukromí několik dní napřed, že bude od nich požadovati posudky o sestrách. V dávání posudků buďte sestry velmi svědomity; lze tím mnoho dobrého způsobit, koná-li se to s upřímnou sesterskou láskou.

Svatá chudoba.

Sestra nesmí schovávat knihy a j. předměty, byť si je i do kláštera přinesla, nebo od někoho dostala, výhradně pro svou potřebu, k svému užívání. Představená určí pro věci sester, jichž se společně užívá k některému oboru, na př. knih k přípravě do školy, místo, tam se odevzdají a podle potřeby mohou jich všechny sestry použít.

Nemějte v cele nepotřebné zbytečné věci, na př. vázy s květinami a pod. V cele smí býti pouze obrázek v rámečku nebo bez rámečku a profesní křížek položený na přikrývce. Různých tretiček, jimiž se projevuje a živí marnivost, snažte se zbavovati, odevzdejte je představené. Tato má i povinnost z tohoto stanoviska prohlédnouti občas cely sester, zeptati se sestry, proč tu neb onu věc má, a naložiti s ní pak, jak uzná za nejvhodnější pro dobro sestry.

Kartáč na boty a krém může míti každá sestra u sebe. Pasty na zuby mohou sestry používat. Stolky a skříně sester musí být vyloženy papírem. Mokrý ručníky se nesmí věšet přes postele, aby se neporušila barva. Nevěšte též porůznu hábity, závoje, nevystřkujte boty za dveře, ani ne přes noc.

Pod postelí v cele neměj sestra žádné krabice, hadry, kufry.

Pečujte o to, abyste měly čisté ruce, čisté nehty, přistříhané, neokousané, avšak ne nějak pěstované.

Nevláčejte za sebou řeholní šat po schodech, neklekejte na hábit, zvedejte si jej do schodů, také venku, prší-li, je-li bláto, mnoho prachu, si hábit zvedněte, buďte opatrné při mytí.

Neodhazujte věci, které by se daly ještě upotřebiti (odpárané dobré chodidlo od punčochy, zbytky papíru a pod.).

Zásilky, které dostávají sestry ať z domova, ať od kohokoli jiného, odevzdá sestra vrátná představené. Rovněž i každá jiná sestra, která ji u fort-

ny zastupuje. I tenkrát, když přinese někdo, i některá sestra z jiného domu k fortně něco pro sestru, nedá jí to sestra vrátná přímo, odevzdá tu věc představené.

Zásilku, kterou dostane sestra, rozbalí obyčejně sestra, které náleží, v přítomnosti představené, nebo představená sama a ta určí, co má dělati s obsahem. Prádlo, šatstvo, obuv a podobné, co potřebuje, jí ponechá, z jídla jí dá část, ostatní se dá k dobru všem sestrám, nestačí-li to, aspoň některým, jež určí představená. Rozhodně jí neponechá na vůli, aby s tím sama disponovala. Dostane-li sestra sama v hovorně nebo při nějaké jiné příležitosti dar, byť to byly jenom květiny, i kdyby jí bylo řečeno, že je to jen pro ni, odevzdá jej představené. Může se státi, že jí představená ponechá z daru toho málo, po případě nic, sestra to však nedá dárci znáti.

Představené nedovolte sestrám, aby posílaly domů poštou obdržené sladkosti. Jsou jim dodatkem méně výživné stravy a nesnáší-li je sestry samy, ať si je od představené neběrou. Doma mohou vzniknouti z nepochopení i různé nesprávné dohady, možná i pohoršení.

Žádná sestra nesmí dávatí rodičům nebo dětem nebo rodičům dětí, nebo pacientům, chovankám, sirotkům na jevo, že by tu neb onu věc měla ráda, že po ní touží, nebo si dávatí dětem něco takového opatřiti.

Sestry nepřijímejte v úschovu peníze nebo jiné cenné věci bez dovolení gen. představené.

Ukládati peníze na různé fondy, abychom tím představeným způsobily radost a překvapení nebo z jakéhokoli důvodu, není dovoleno.

Hned, jak zpozorujete na oděvu nebo na prádle menší poškození, poproste si představenou o správu.

Nenechte nic zkazit, opatrujte všecko jako majetek Boží, majetek chudých, nečiňte zbytečná vydání, okna, dveře, světlo, otvírejte pravou, ne mokrou rukou, nebouchejte dveřmi, trpí tím stavba, a také se to nehodí na řeholní dům, rovněž okna zavírejte bez hřmotného přirážení.

Žádná sestra ať nebere uhlí nebo dříví jinde, že je líná si pro ně dojít, nebo jiné věci, které si druhá připraví, neberte bez jejího vědomí.

Sestry neodmítejte peněžitý nebo jiný dar, který se vám dává jako příspěvek nebo pod jiným titulem. Pamatujte, že jste slíbily chudobu a v tom duchu buďte vděčny za každý dar. Odmítnouti dar bez zvláštního, výslovného dovolení představených se nesmí.

Sestra nesmí rovněž bez dovolení nic dáti nebo půjčiti, na vše musí míti dovolení představené. Není-li přítomna představená, dovolí se její zástupkyně. Jen v tom případě, že se jedná o zapůjčení nějaké maličkosti a není ani představená, ani její zástupkyně doma a návštěva spěchá, učiní tak v předpokladu, že by dovolení k tomu jistě bylo dáno, ale při nejbližší příležitosti to představené sdělí a vyžádá si dodatečné dovolení. I při dávání obrázků pamatujte na sv. chudobu, nedávejte obrázky často jedné osobě a ne příliš drahé.

Každá sestra má se svatou radostí v Pánu to snášeti, pozoruje-li, že se jí dostává z potřebných věcí jen málo, a to věci horších, prostších, že se s ní nakládá jako s poslední v domě. Tuto svatou radost necht' čerpá z Božského Srdce svého Ženicha, který chtěl z lásky k ní být považován za posledního z lidí a za vyvrhele lidu.

Svatá čistota.

Čísti a míti u sebe zábavné knihy není dovoleno v žádném případě, rovněž ne různé světské malby. Představená je zodpovědna a musí míti v evidenci každou knihu, která přijde do domu. I v tom případě, že žádá někdo od sestry, aby knihu přečetla a dala o ní posudek, je sestra povinna přinésti ji představené, sdělití jí, za jakým účelem jí byla kniha dána a zařídí se podle jejího rozhodnutí. V žádném případě si nesmí sestra vypůjčovati knihy od žákyň nebo od cizích lidí nebo dávatí jakýmkoli způsobem na jevo, že by jí ta neb ona kniha byla milá, aby jí ji opatřila. Představenou váže také tento příkaz; potřebná dovolení v tom ohledu si zjedná od generální představené. Krátiti si spánek čtením zábavných knih a pod., ať předstírá sestra jakýkoli důvod, není dovoleno.

Úzkostlivě se střežte sestry, abyste nenavazovaly přátelství s muži, ať jsou to již duchovní nebo laici. Chraňte se i stínu důvěrnosti s jejich strany a hned se energicky proti tomu opřete. Kdybyste

postřehly podezřelou důvěrnost, sdělte to hned upřímně představené; takovým sdělením se již často zamezí nebezpečí, neboť ďábel nemiluje upřímnosti. Rovněž tak, vidíte-li, že sestra je v blízké příležitosti v tom ohledu, upozorněte představenou, aby se předešlo možné úhoně sestry. Musíte-li jíti do hovorny z povinnosti a zdá-li se vám návštěva podezřelá, zůstaňte stát blízko dveří, po případě je nechte pootevřené, abyste se mohly ihned vzdáliti nebo takovou návštěvu vykázati při prvním projevu důvěrnosti ze dveří. Je-li však možno, nechť vás doprovází do hovorny jiná sestra. Navštíví-li sestru někdo neznámý, nesmí představená poslati sestru samotnou do hovorny. Jde s ní sama, anebo s ní tam pošle spolehlivou sestru.

Rovněž buďte opatrní ve styku s řemeslníky a dělníky pracujícími v domě. Představené budou svědomitě bdíti, aby nezůstala nikdy s nimi sestra sama, a musí-li to někdy nevyhnutelně býti, nechť se za ní občas podívá, nebo pošle některou sestru, aby nebyla nikdy jista, že je sama. Lidé takoví se rádi sestře svěřují, lichotí jí, buďte na stráž a hned sdělte představené, kdyby se vám něco podobného stalo; představená se má i zeptati, o čem se mluvilo a pod. Sestře se tím dodá odvahy.

Jezditi s někým v autu sestra nesmí, ve zvláštních případech se musí dovoliti gen. představené.

Nevyhlížejte ze zvědavosti oknem, nenavštěvujte se v celách, nemazlete se se zvířaty (kočkou, psem a pod.).

Přísně se zakazuje tajné obcování s jinými

osobami, ať dopisováním, ať rozmluvami. Sestra nesmí posílati dopisů, lístků a pod. zprávy bez vědomí a dovolení představené.

Sestry představené z různých filiálek se nesmí navzájem navštěvovati, byť by to bylo i v témže místě, ani nesmí posílati sestry s různými vzkazy do některého z našich domů. Třeba-li to z nutnosti nebo povinnosti, musí se dovoliti gen. představené.

Cesty za nákupem vlakem se nesmějí konati bez vědomí gen. představené. Musí se o to požádat předem, není-li vyhnutí, v naléhavém případě to dodatečně hned oznámí.

Ve všech řádech ustanovil Bůh pravou cestu k obcování s jinými: má se to dít s vědomím a vůlí představených. Bývá to sice citelná obět, ale přináší se Pánu a přináší poslušné duši velikou bezpečnost a mnoho milostí. Představené pak vyhoví ochotně každému rozumnému přání.

K služebným se chovejte laskavě, nic jim ne-nařizujte, nikam je neposílejte, k tomu má právo jen sestra, která je jim určena. Nezavádějte s nimi též zbytečné řeči, nevyptávejte se jich, nepostávejte s nimi, nepěstujte s nimi žádné důvěrnosti.

Sestry mluví někdy příliš volně se světskými lidmi, zvláště s matkami, o různých věcech manželských, pohlavních ženských chorobách, o váze novorozeňat a pod. Nesluší se pro osobu vázanou slibem sv. čistoty, aby měla zájem o takové věci, jak praví sv. Alfons: »Panna myslí na to, co je Páně, jak by byla čistou na duši i na těle«. Proto

se jmenuje také panna. Ještě horší by bylo, kdyby věci, jež od cizích lidí vyslechly, vypravovaly dále. Může to býti, zvláště u mladších a nevinných sester příčinou mnoha pohoršení a pokušení na dlouhou dobu.

I světským lidem byste mohly dáti pohoršení, kdyby pozorovali, že posloucháte vše se zájmem. Dobrý příklad dáte a vaše osoba stoupne v očích lidí, když zavedete řeč na něco jiného. Můžete v tom neb onom případě říci: »Promiňte, my v klášteře o těch věcech nemluvíme«. Často se i stává, že pak lidé odprošují, že takové řeči začli.

Musíte si býti stále vědomy toho, že jste řeholnice a vaše rozhovory a jednání se musí podle toho řídit. Nesmíte utonout se světem, místo abyste svou ctností a dobrým příkladem světské lidi vzdělávaly. Buďte ke každému milé, přívětivé, projeďte soucit s trpícími, potěšte, kde můžete, ale nesnižujte svou řeholní důstojnost. Z vašeho pohledu, z vašich řečí a z celého vašeho chování musí vyzařovati čistota a řeholní ukázněnost. Tím získáte svět, a ne snižováním se světskými a pro řeholnici se nehodícími hovory.

Úzkostlivě se chraňte zvláštního přátelství mezi sebou nebo s chovankami; mnohou osobu řeholní to stálo již povolání. Kdyby některá sestra upozorovala, že dvě sestry nebo sestra s chovankou takto k sobě lnou, je ve svém svědomí zavázána, oznámit to představené, po případě spravit o tom gen. představenou; ďábel právě v tom ohledu zavírá ústa, až když už bývá pozdě.

Varujte se také přílišné náklonnosti k vlastní rodině, neboť tato přichylnost ruší velmi duchovní život, srdce, jež se zasytělo Pánu. Sestry mají své rodiče a příbuzné milovati, ale tak, jak Bůh chce, tichou modlitbou a obětí, kterou vyžaduje svědomité zachovávání života, tu a tam dopisem vírou proniknutým. Bráti si však rodinné starosti tak k srdci, že se tím ztrácí pokoj ducha, je víc než Bůh chce a škodí všem.

Netužme a nevymáhejme na představených, abychom mohly jeti domů; přinesme tu touhu Pánu v oběť za spásu jejich duší. Jen tenkrát, když jsou rodiče těžce nemocni a prosí o to, dovolí gen. představená sestře, aby jela domů tak, že nanejvýš dva dni je doma, jeden den na cestu domů, jeden den na cestu zpět. Kdyby se za pobytu doma stalo, že by otec nebo matka zemřeli, může sestra zůstat doma na pohřeb, jinak na pohřby ani rodičů se nejezdí.

Svatá poslušnost.

Jedna sestra ať se nemíchá do úřadu druhé. Vměšování se do cizích úkolů se protiví lásce, pokoře, pořádku a je proti vůli Boží.

Žádná sestra nenařizuje u sester něco o své vůli snad z titulu, že je starší.

Nepoužívá sestry ke své obsluze, ani když jsou u jedné práce. Žádná sestra si nesmí bráti druhou k úklidu nebo jí nařizovati nebo si vyprošovati od ní větší a delší dobu trvající služby bez dovolení.

Někdy ze sympatie pomáhá sestra druhé bez dovolení — jindy při okamžitě vyvolané potřebě se táž sestra »bez dovolení« ani nehne — když se jedná o společný prospěch domu (na př. zavírání oken při bouři, když nějaká nehoda se stane v domě a pod.). To není správné, tu chybí duch víry.

Častěji sestry něco udělají a pak to teprve dodatečně ohlásí představené a neptají se dříve, než to zařídí; to není správné. I když sestra zastává funkci, na př. v Mariánské družině zdánlivě samostatně, má se na všechno ptát nebo aspoň vše sdělit představené.

Každé zvonění je hlas Boží; i když zvoní ke svacině a neváže nás jiná povinnost, má se hned jíti.

Všecky sestry jsou zavázány své představené dětinnou poslušností, která se zakládá na úctě a lásce; považují představenou za zástupkyni Boží a za matku, jako takovou ji ctí, milují a snaží se ulehčiti a osladiti jí dětinnou upřímností, přítulností, obětavostí a přívětivou ochotností těžké břímě, které ona také jen z poslušnosti a z lásky k Bohu na sebe vzala.

Varujte se proto:

všeho neslušného chování k ní,
všelikého reptání, stěžování si,
pyšného posuzování jejích nařízení
anebo docela zjevné neposlušnosti.

Poslouchejte spíše:

rychle, s radostí všechno podrobně vykonati, co bylo nařízeno, i kdyby se to protivilo vlast-

nímu náhledu a přirozeným náklonnostem nebo kdyby bylo poručeno něco nízkého, nebo snad snižujícího, neboť právě v tom se osvědčí poslušnost sester a ony se stanou takovým způsobem pravými kajícími sestrami.

Z poddanosti k Pánu buďte poslušny:

1. rukama, vše, co se nařídí, vykonejte tak, kdy a jak to má být;
2. srdcem, t. j. mějte vůli, úmysl a souhlas jednati podle poslušnosti;
3. hlavou, t. j. také svůj rozum, úsudek podle možnosti uvést v souhlas s rozkazem.

Touto dokonalou poslušností se stanou nejpodobnější svému Božskému Ženichu, který všechno své jednání a konání, utrpení a obětování sebe od prvního až do posledního okamžiku řídil poslušností k nebeskému Otci a nejčastěji tím se honosil, že nekoná svou (ačkoliv nejsvětější) vůli, nýbrž vůli Otce, který ho poslal.

A nedovolil-li si Kristus, konati vlastní vůli, ačkoli byl dokonale svatý, dovolí snad nevěstě své, aby konala vůli svou, která je slepá a převrácená?

O tomto hlavním slibu řeholního stavu mluví sv. Otec František často: »Nesmíte na to hledět«, praví, »kdo a jaká je osoba, která poroučí, nýbrž na to jen, že je to osoba představená. Tu milost mi udělil Pán, že bych chtěl mladého muže, který by byl teprve jednu hodinu novicem, kdyby mi byl ustanoven za kvardiána, tak rád poslouchati, jako bratra, který vyniká jak stářím tak moud-

rostí. Podřízený nesmí viděti v představeném člověka, nýbrž Pána Boha, k vůli němuž je mu podán. Čím nepatrnější je představený, tím více se líbí Bohu pokora poslušného«.

Kdo se sice bojí dopustiti se opravdové neposlušnosti, ale přece si dovolí poslušnost obejít, a provést oklikami vlastní vůli proti duchu poslušnosti, ten zarmucuje Božské Srdce Ježíšovo, škodí si v základě duchovního života a žije v sebeklamu, který je velice nebezpečný, protože je to právě tak důležitá ctnost a povinnost.

Poněvadž je tato ctnost a povinnost tak důležitá, nemá představená přestupování její lehce prominouti, nýbrž má chybuující sestru napomenouti a uložit jí přiměřené pokání, avšak s mateřskou láskou. »Vzdalovati se poslušnosti«, praví Tomáš Kempenský, »znamená zbavovati se milostí«.

Zpovědník.

Udržovati písemný tajný styk se zpovědníkem nebo duchovním vůdcem prostřednictvím jiných osob než představených není dovoleno. Buďte vděчны za zpovědníka, kterého vám dává Církev sv., jsouce ujištěny, že Pán nedopustí, abyste utrpěly škodu v duchovním životě, když Mu přinesete v oběť touhu, dáti se vést zpovědníkem, kterého jste snad měly ve světě nebo v některém domě. Že se to neshoduje s úmyslem Círky sv., svědčí ta okolnost, že ukládá diecésnímu biskupu, aby

rozhodoval v těchto záležitostech. Zpovědník řádný je ustanoven vždy na 3 roky, mimořádný trvá ve svém úřadě tak dlouho, dokud ho okolnosti neodvolají.

O modlitbě.

Při společné modlitbě mějte ruce náležitě sepjaty, všechny prsty rovně, ne přes sebe, všelijak zkroucené, jen palce přes sebe, a to pravý přes levý.

Když jdete k sv. přijímání, mějte hlavu vzhůru, ruce náležitě sepjaté; o hranu mřížky se oprou sepjaté ruce v části malíčka za druhým kotníkem, tedy blíže k dlani. Když odklekáte od mřížky a spouštíte si závoj přes oči, držte tělo zpříma; velmi nepěkně vyhlíží, když se sestra příliš kloní a spouští si závoj.

V kapli nepodpírejte lokty o vrchní desku lavice.

Při večerní modlitbě konejte pečlivě zpytování svědomí. Za tím účelem předříkává občas předmodlivačka zpytování svědomí poslané Velebnou Matkou pro řeholnice.

Při modlitbě 3 Otčenášů za dobrodince dbejme stejnosti v rozpětí rukou. Držme je ve výši ramen, prsty nataženy, dlaně v přirozené poloze.

Při ranní modlitbě přehlédne představená sestry, není-li přítomna, její zástupkyně, nechybí-li snad některá. Postrádá-li některou, pošle sestru, aby se přesvědčila, není-li jí snad nevolno.

Před rozjímáním se podívá předmodlívačka na hodinky, když se začne »Přijď svatý Duše«, a po uplynutí půl hodiny začne Otče náš.

Než začne předmodlívačka litanii, říká vždycky úmysl. Je-li však zasvěcen den zvláště některému tajemství, na př. první pátek, neříká úmysl, neboť první pátek je zasvěcen smíru Božského Srdce Páně a tudíž i litanie. Rovněž na první sobotu a o kvatembrových dnech (středa, pátek a sobota), kdy se obětuje vše za kněze. Pondělí a úterý před Popeleční středou platí smíru Božského Srdce Páně, Křížové dni, sv. Marka za úrodu zemskou a pod. V listopadu se neříká též úmysl.

Při modlení hodinek a při předmodlívání mají sestry ruce sepjaty pod knížkou, prsty nataženy, špičkami se dotýkajíce, takže knížka lehce spočívá na prstech, palce nad knížkou. U knihy na předmodlívání v refektáři je vždy kniha svátků sester se dny úmrtí sester, dobrodinců a památních dní v kongregaci. Po modlitbě po večeři hlásí předmodlívačka, která sestra má druhý den svátek nebo úmrtní den nebo jaká význačná událost se ten den světí.

V úmrtní den otce nebo matky si může sestra vyprositi vzpomínku ostatních na ně tak, že před večeří nebo těsně před hlášením svátků na druhý den poprosí představenou nebo když není přítomna, její zástupkyni, že má její otec nebo matka zítra úmrtní den. Představená to připojí po hlášení svátků, aby na ně sestry pamatovaly v modlitbě.

Omezujte, zdržujte kašláni, čistění nosu při exhortě a při předmodlívání nebo čtení lekcí a antifon; při sborové modlitbě se to spíše ztratí. Rovněž tak při pozdvihování.

V kapli se vždy ukloňme k místu představené.

Sestry se dovolují z kaple tím, že poprosí u místa představené sepnutím rukou. Jsou-li v kapli cizí lidé, dějž se to velmi diskretně.

V menších filiálních domech pere kalichové prádlo z první vody představená, v konventech sakristánka.

Nemají-li sestry doma kapli a jdou-li do kostela, nechť jdou dvě a dvě, zachovávají cestou mlčení, hlavy vzhůru, očima netěkají, v rukou nenápadně modlitební knížku, při nejistém počasí deštník. V kostele se pokloní společně Největější Svátosti, jdou do lavice a klečí pokud možno vedle sebe. Neklečí nikdy na kameni. K sv. přijímání přiklekají mezi lidem. Všecky úkony při mši svaté, úklony, znamení sv. kříže konejte stejně a po mši sv. se odebeřte společně domů. Varujte se všetečného ohlížení, přecházení. Nedostanou-li se sestry do lavice, klečí v tom případě jen při pozdvihování a sv. přijímání.

Máte-li oteklá kolena, neklečte! Sdělte to hned představené; z počátku se lehko vyhojí, zanedbá-li se to, je nutna operace.

Sebezápor.

Obyčejným lůžkem sestry je postel se slamníkem. Potřebuje-li pro nemoc, zvláště trpí-li reumatismem, dovolí jí představená spodnici. Jsou-li však sestry v jiném domě, používají postelí, jaké dostanou, na př. v nemocnicích a pod., mohou míti i matrace a pérové vložky v postelích.

Pokání.

Pokání v kongregaci ukládaná, jsou:

klečeti při snídani nebo při polévce: za pokažení, rozbití věci z neopatrnosti v menší míře a věc menší ceny;

seděti na zemi při polévce: za poškození větší, cennější věci nebo opakované lehkomyšlnosti;

seděti při obědě nebo večeři na zemi: za rozbití, zničení, poškození drahé věci, při čemž byla veliká míra lehkomyšlnosti;

státi pod křížem při snídani: za nějakou vědomou větší neposlušnost;

klečeti pod křížem při polévce, při snídani: za projev nelásky oproti starší sestře, hrubou nevšímavost oproti představeným;

klečeti na svém místě při snídani, při polévce bez závoe: za nelaskavost, neposlušnost;

klečeti pod křížem nebo na svém místě s ústy zavázanými šátkem: za nelaskavé řeči, hádku se spolusestrou, hrubé odmlouvání;

nositi na zádech nebo na rameni přišpendlenou:

za lehkomyšlné poškození šatu, zástěry, zkažení té věci, nepořádné pohození věci, nevyznámkování a pod., na záda dostane sešit i učitelka nepořádně opravující, píšící a pod.;

na zemi sedí pod křížem s věcmi, jež poškodila: pro poškození věci z přímé neposlušnosti, nedostatečné oblečení proti nařízení představené a pod.;

vyznati veřejně v refektáři přede všemi sestrami, klečíc se skloněnou hlavou a sepjatýma rukama: těžší poklesek proti poslušnosti nebo lásce;

odepření moučnicku, ovoce;

pro lehkomyšlné poškození věci, pro velikou výtržnost způsobenou lehkomyšlností a pod., pro nelásku, umíněnost;

políbiti třikrát nebo pětkrát zemi: při malém poškození věci, pro výtržnost, způsobenou při modlitbě a pod.;

pomodliti se Z hlubokosti, Zdrávas, zbožný povzdech za zemřelé spolusestry, dobrodince, na dobrý úmysl a pod.: pro nezaviněné přijetí pozdě k nějakému společnému úkonu, zapomenutí si peněz u sebe, opomnění nějaké malé povinnosti nebo modlitby a pod.;

klečeti pod křížem nebo seděti bez závoje: při zřejmé, výslovné veliké neposlušnosti, spojené s velikým pohoršením.

Má-li sestra za pokání klečeti nebo seděti na zemi bez závoje, jde po modlitbě před jídlem k představené, není-li přítomna k její zástupkyni, poklekne u ní, představená jí závoj rozepne a dovolí sundati; sestra jí políbí ruku; po vykona-

ném pokání, když se dá znamení, aby se přinesly kotlíky, vstane, odprosí nejprve na místě, kde se obyčejně odprošuje, jde zase k představené se závojem, podá jí jej, představená jej dá sestře na hlavu, a tato jí zase políbí ruku; sestra jde na své místo u stolu, poklekne, v kleče si umyje příbor; když se dá znamení k modlitbě, vstane a modlí se stojíc s ostatními.

Má-li za pokání míti šátek na ústech nebo nějaký předmět nositi na zádech, přinese tu věc po modlitbě ke stolu se špendlíkem k představené, ta jí věc přišpendlí, sestra jí políbí ruku; po skončeném pokání, když se dá znamení, aby se přinesly kotlíky, vstane, odprosí nejprve na místě, kde se obyčejně odprošuje, přiklekne k představené, ta jí předmět odšpendlí a sestra jí zase políbí ruku. Pak jde na své místo a chová se tak, jak shora uvedeno.

Sestra, která má za pokání seděti na zemi, přinese si kobereček, je-li místnost chladná, na něj se posadí, aby se nenachladila, nohy má nataženy. Nosička podává jídlo těm, které mají pokání na zemi, naposled, když ostatní obslouží. Po skončeném pokání se chová sestra tak jako ve dvou předešlých odstavcích naznačeno.

V postě si může sestra vyprositi pokání nebo v pátek je může uložit představená, aniž by uvedla důvod: S. N. bude seděti dnes při obědě na zemi a pod. Uloží to hlavně sestřím, které zřídka kdy mívají pokání, nebo sestřím, které jsou ctnostné a touží po pokání.

Přijde-li sestra k ranní modlitbě po Věřím v Boha, klečí za pokání při snídani, ale potom již neodprošuje. Zaspí-li, odprosí, ale při snídani neklečí.

Každý pátek celého roku, vyjímajíc zasvěcené svátky, případnou-li na ten den, klečí sestry při snídani.

Po večerní modlitbě v pátek se recituje česky žalm Miserere (Příručka str. 23) celý rok, i když je v pátek zasvěcený svátek.

Při pokání nebo domluvě některé sestře mají ostatní oči sklopeny, hlavně v refektáři, a šetří tak citu sestry, jež pokání přijímá.

Jednotlivé žaloby při Capitulu v refektáři obsahují jen jeden poklesek. Menší pochybení, jako nepomodliti se Svatosvaté, vynechatí některou nepovinnou modlitbu a pod., jsou předmětem vyznání při Capitulum culparum.

Při kárné kapitule se opíráme ne o lokty, ale jen o ruce.

Dopustí-li Pán nějaký kříž na dům, na př. nakažlivou nemoc a pod., může představená po 1 nebo 2 dni dáti pokání, na př., aby všechny sestry klečely při snídani, nebo při polévce a pod., ale na větší nebo delší dobu trvajícím pokáním, noční adorací a pod., je třeba dovolení gen. představené. Posty se zachovávají pouze tak, jak je uvedeno ve sv. pravidlech; jen v kvatembrové pátky se postí (nesvačí) sestry dopoledne, na Zelený čtvrtek se nesvačí ani dopoledne ani odpoledne a na Bílou sobotu dopoledne.

Mlčení.

Aby se zamezilo porušování přísného mlčení po večerní modlitbě a před ranní, odprosí sestra, mlčení porušivší, při nejbližší příležitosti buď soukromě představenou nebo v refektáři.

Zbytečné přecházení po večerní modlitbě, hřmotné natáčení vody i hlučné zavírání dveří porušuje též hluboké mlčení. Nevyrušujeme bezdůvodným pozdním příchodem do ložnice nebo dřívějším vstáváním.

Mlčení je jistě něco zvlášť svatého, Bohu zvlášť milého, neboť náš Spasitel, který přišel na svět, aby s lidmi mluvil a jim tak veliké a důležité věci oznámil, a z Jehož úst nemohly vyjít leč svaté a Božské věci, přece chtěl tak dlouho zachovávat mlčení v dětství, v skrytém životě po 30 let, v osamělosti na poušti po 40 dní. I nyní toto mlčení zachovává po tolik století a bude je zachovávat až do konce světa v Nejsvětější Svátosti Oltářní.

Klausura.

Nevstupujte žádná do cely druhé sestry, a přejete-li si od dotyčné sestry něco, zaklepte a počkejte venku.

Při vstupu do všech místností, jež nejsou společné, se vždycky zaklepe, i když se sestra domnívá, že tam nikdo není.

Sestrám není dovoleno chodit do prádelny, kuchyně a šicího. Potřebujete-li tam některá něco,

požádá o to představenou a sama ničeho nenařizuje a nezařizuje.

V klauzuře mějte své smysly na uzdě a zbytečně zvědavě neprohližejte věci druhých. Zachovávejte sv. mlčení nejen tím, že nemluvíte, ale chovejte se tiše a klidně, abyste nerušily druhé sestry v práci.

Dveře do klauzury nesmějí zůstati nikdy otevřeny, na chodbách klauzury je vždycky silencium, i tehdy, když je celý den rekreace.

Pozdravujte se navzájem při setkání, při vstupu do místnosti uctivě a hlasitě tak, aby to druhá slyšela a mohla odpovědět.

Ve společné místnosti si nestříhejte nehty v přítomnosti sester, vůbec dbejte v společnosti snoubenek Božského Mistra taktu, jemnějších pohybů, ukázněného držení těla.

Na chodbách, v pokojích a v kapli větrá pouze sestra k tomu ustanovená. Která sestra si otevře okno v ložnici, je za ně zodpovědná, aby se nerozbilo, je-li vítr nebo prší-li.

Pokud toho nekáže naprostá nevyhnutelná potřeba, nevycházej sestra nikdy sama na ulici. Když je to v ústavě, vezměte aspoň chovanku nebo dítě s sebou.

K lékaři zvláště ať nejde sestra nikdy sama, vždy za doprovodu druhé, která jde se sestrou až do ordinace, nezůstane jen v čekárně. Při svlékání je sestře nápomocna, při prohlídce se chová diskretně a šetrně, při oblékání jí zase pomůže.

K návštěvě divadel, koncertů, přednášek, bio-

grafů a pod., i když je to jako doprovod chovaneček, mají si představené vyžádati dovolení od gen. představené. Jedná-li se o okamžitou, neodkladnou nutnost, a je-li představená přesvědčena, že není ten kus závadný nebo že by neúčastí mohla vzniknouti ústavu nějaká škoda, účastní se, ale hned to představená dodatečně oznámí gen. představené. Vždycky jdou nejméně dvě sestry. Stalo-li by se, že by byl kus mravně závadný, mohou v nejbližší přestávce odejít.

S cizími osobami, které přicházejí do domu, aby konaly řemeslné práce a pod., se nezastavujte; osloví-li vás, odpovězte stručně, krátce, laskavě a hned se vzdalte. Táhli-li se vás na něco, poznamenejte, že to oznámíte a také se o toto postarejte. Nenechte jich nepovšimnuty, neboť řemeslník si platí čas. Rovněž neznámou osobu, kterou byste spatřily státi bezradně na chodbě, oslovte, zeptejte se, čeho si přeje, postarejte se, aby se jí vyhovělo, ale samy, když to není vaší povinností, se s ní nezdržujte, nezabývejte.

Hovoří-li představená nebo některá sestra s návštěvou a jdeme-li kolem, dáváme pozor, všimne-li si nás. V tom případě se ukloníme, pozdravíme a jdeme dál, nejsme-li osloveny. Nestavte se také na doslech a dejte znáti nějakým způsobem (zakašláním), že jste nablízku.

Do soukromých bytů může sestra vstoupiti jen v tom případě, když se jedná o vyřízení neodkladné úřední záležitosti, navštívení těžce nemocného, zaopatření sv. svátostmi. Z těchto důvodů lze na-

vštitiviti i chovanky nebo žákyně v bytě, nebo v nemocnici, v sanatoriu, ovšem ve všech uvedených případech s dovolením představených.

Na procházky mají sestry choditi aspoň v neděli za pěkného počasí, zvláště když nemají zahrady. K procházce volí místa klidná, odlehlejší a jdou vždy 2, jak určí představená. I na vycházky s dětmi ať jdou vždycky 2 sestry. Zpravidla určí také představená, kam mají jíti sestry na procházku. Když se jde na procházku, nechodí se do kostelů; jen ve výjimečném případě by to mohla představená dovoliti, když sestry prosí o shlédnutí kostela, kde dosud nebyly.

Sestry, ani představené, ani podřízené, se nesmí bez dovolení gen. představené navštěvovati navzájem v domech kongregace, na př. v Praze, nebo se tam za jakoukoli záminkou stavovati nebo si tam něco vypůjčovati.

Kdykoli sestra vychází z domu, ať do kostela, na nákup, do školy, na procházku, vyprosí si požehnání od představené, není-li přítomna, od její zástupkyně. Rovněž tak, když se vrátí, a to hned.

Odcházejí-li sestry z domu nebo když se vrátí ve skupině, dostávají požehnání společně a v tom případě políbí zemi, nemají-li plášť; v plášti a v závoji k sv. přijímání se nelíbá země.

Dopisování.

Velebné Matce, gen. představené, má psáti podle sv. Pravidel každá sestra aspoň jednou za rok,

a to v době vánoční do 10. ledna. Představená dá sestrám papír a obálky v dostatečném množství, aby si dopis Velebné Matce napsaly a zalepily. Odevzdají se obyčejně na ustanovené místo do krabice, představená je pak 8. ledna vybere, dá do společné obálky a zašle Velebné Matce. Žádá-li si však sestra poslati dopis sama, dá jí ochotně známku a může si dopis odeslati sama. Jinak má právo psáti Velebné Matce kdykoli chce a představená nesmí dát na jevo, že jest jí to nemilé.

Je-li sestra přeložena na jiné místo, nepíše ani svým bývalým představeným ani si nepíše se sestrami jinými, kromě toho, jedná-li se o nějakou úřední záležitost, a to ještě s dovolením gen. představené; napíše jí to, ona sestře sdělí a jejím prostřednictvím se jí dostane odpovědi. Při odchodu na jinou filiálku se sestry s nikým neloučí - ani ne se zpovědníkem, ani samy ani prostřednictvím jiných sester, služebných, nebo kohokoli a neposílají po nich vzkazy na rozloučenou nebo pozdravy.

V naší kongregaci je zvykem, že sestry píší jen rodičům na vánoce, velikonoce, k jmeninám otce, matky, nanejvýš sourozencům; ostatním příbuzným se píše jen ve zvláštních případech, jak uzná představená. Dostane-li sestra zásilku, vždycky ihned poděkuje.

Odepsati bývalým chovankám a žákyním, blahopřáti jim k sňatku, význačným událostem, které nám oznámí, poděkovati jim, když nám přejí

k svátkům a pod., je pravidlem slušnosti a apošto-
látem, který nemá řeholnice opomíjeti kromě
zvláštních důvodů, jež by představená schválila.
Dopis, obyčejně stačí lístek, budiž psán vždy pe-
člivě a z každého řádku promlouvej srdečná,
upřímná horlivost o spásu duše; nepišme proto,
abychom ukojily zvědavost a sdělovaly své osobní
zájmy nebo si snad vyžádaly něčeho, co se týče
našeho pohodlí nebo jiných našich choutek.

Do památníku může psáti dětem, chovankám
a chovancům s dovolením představené a dá jí
přečísti, co napsala, než památník odvede.

Stává se, že je třeba někdy na úřední listinu
podpis sestry. Není náhodou doma a tak ji po-
depiše představená nebo jiná sestra. Nedělejte
to, je to trestné. Sdělte orgánu, že ona sestra není
doma, ať si přijde později a pod. Ani představe-
nou ať nepodpisuje zastupující ji sestra jejím
jménem. Běží-li o bezodkladnost, ať podepiše sebe
a připiše »v zastoupení představené«.

Dopisy zasílané Velebné Matce, členkám pri-
vátní kapituly, představeným, pište sestry vždy
inkoustem, úhledně, na vhodném papíru a s ná-
ležitými tituly. Počínejte dopis pozdravem Nej-
světějších jmen: Ježíš, Maria, Josef a sv. Otec
František (J.M.J.F.) v levém rohu nahoře. Za
svým řeholním podpisem neopomíjejte značku
OSF.

Užívejte těchto oslovení: Vysoce vážená Ve-
lebná Matko! (Velebné Matce). Velevážená cti-
hodná sestro! (členkám privátní kapituly, novic-

mistrové, prefektce řeholních kandidtek, provinciální představené a její kapitole a konventním představeným).

Vážená ctihodná představená! (představeným menších domů).

Ctihodná sestro! (Ostatním sestřím profeskám).

Fotografování.

Fotografovati se může dát sestra, když o to prosí rodiče nebo sourozenci, v jejich společnosti nebo sama s dovolením gen. představené, v naléhavých, nepředvídaných případech s dovolením místní představené.

Představená se musí přesvědčiti, aby byla sestra pořádně oblečena. Rovněž tak v sirotčincích a pod. ústavech, přeje-li si to komitét a pod., aby se daly sestry vyfotografovati s dětmi, vyžádá si představená dovolení gen. představené. Myslí už napřed na možný takový případ a zjedná si dovolení napřed, aby pak nemístným zdráháním, nebo vykládáním, že musí na to míti dovolení od gen. představené, nepůsobila sobě i jiným nějaké nepříjemnosti. Rovněž tak na výletech nebo s pacienty a v podobných okolnostech si zjedná představená dovolení od Velebné Matky, aby měla směrnice pro takové případy.

Dáváte-li se fotografovati na výletě ve skupině a pod., všimněte si, kdo stojí ve vaší blízkosti, nedovolte, aby někdo zaujal oproti vám nějakou nevhodnou posici, nevíte, kam může přijíti taková

fotografie a jaké by to mohlo mít následky někdy i pro celou kongregaci. Jsou lidé, kteří na to vycházejí, aby něčím podobným zlehčili řeholní stav.

Dostanete-li při různých příležitostech darem fotografii, ukažte ji představené, a ta s ní naloží, jak za dobré uzná. Nehromadte si fotografie jako lidé světští, kteří nemají vyšších zájmů ani tolik vznešených pohnutek k přemáhání marnivosti, do níž byste mohly obíráním se fotografiemi snadno upadnouti. Nad to nemařme čas takovými věcmi, je tak drahocenný. Z toho důvodu naprosto nikdy se nedožadujte fotografií ani z domova ani za jiných okolností, ale také neodmítejte, nemáte-li vážných důvodů k tomu, mohly byste tím zarmoutiti, uraziti.

Refektář.

Představená se snaží, aby byla na znamení ke stolu v refektáři. Kdyby se nemohla dostaviti ke stolu nebo k společné modlitbě, čekají se na ni 2—3 minuty a pak začne asistentka nebo zástupkyně představené, v jejich nepřítomnosti sestra podle řeholního stáří nejstarší, modlitbu. Když sestry vcházejí do refektáře, pokropí se každá svčcenou vodou, pozdraví, jde k svému místu a ukloní se, ruce v rukávech, k místu představené. Když dá představená znamení k modlitbě, ukloní se sestry také k jejímu místu a začne. Při modlitbě v refektáři dbejte sestry, abyste udržovaly

stejně řady, stály zpříma, ruce v rukávech na límci, ne pod límcem.

Čtení při stole jde od předmodlívačky k mladší sestře až dolů, přechází na druhou stranu až nahoru a pak na druhou stranu stolu ve vnitřní straně dolů a pak zase nahoru od dolejší sestry po druhé straně.

Každý pátek se čte postupně vždy jedna hlava z »Řehole« a pak se pokračuje v četbě té knihy, která se právě čte. Při »Závěru« řehole mají sestry při požehnání sv. Otce Františka hlavu skloněnu a ruce sepjaty až k slovu »Amen«. Při četbě další části »Závěru« se pokračuje v jídle.

Nežli se dá čísti u stolu kniha, která není schválená pro četbu sester, dovolí se představená Velebné Matky, po případě pošle jí knihu ke schválení.

Na společné duchovní čtení užívejte jen knih zaslaných Velebnou Matkou. Kdyby se vám dostala do ruky kniha, která by byla vhodná pro řeholnice, přineste nebo pošlete ji Velebné Matce. Je chvalitebné a svědčí o dobrém duchu, mají-li sestry na mysli duchovní i časné blaho své řeholní rodiny.

Kupujete-li knihu náboženského obsahu, třeba i brožurku nebo letáček, vždy si všimněte, má-li »imprimatur«. Nemá-li, nekupujte ji.

Sestra, na které je řada na čtení u stolu, povstane, když se dá znamení, položí ubrousek vedle talíře, zastrčí židli, dá ruce do rukávu, ukloní se k místu představené, odeběře se k pultu, ukloní

se ruce v rukávech, zase směrem k představené, levou rukou si přidrží na pultě knihu, pravou má pod límcem a čte tak dlouho, až přijde následující sestra, ukáže jí, kde se čte, ukloní se odcházejíc k místu představené, ruce v rukávech a jde na své místo.

Obsluhující sestry jsou dvě nebo jedna podle počtu sester. Při podávání mis sestrám se ukloní a sestry přijímající mísy i podává-li sestra sestře mísu, kotlík, utěrku, vždy se navzájem ukloní.

V refektáři, kde jsou dvě řady stolů, ukloní se předmodlívačka i obsluhující sestra k místu představené, kdykoli přechází na konci mezi stoly. Jsou-li dvě servírující sestry u stolu, pokloní se společně na konci stolů proti místu představené před i po servírování. Rovněž sestry, přicházejíce a odcházejíce z refektáře nebo přecházejíce na konci stolů, pokloní se vždycky k místu představené.

»De profundis« před obědem se nemodlí: v neděle a svátky, na sv. Josefa, na Slavnost sv. Josefa, na svátek místní představené a asistentek, ekonomy a zástupkyně představené, na sv. Antonína, obdobně na všechny svátky, kdy mají sestry hedvábné závoje i pouze na mši svaté.

Způsobila-li sestra výtržnost a hluk, odprosí povstáním na svém místě, sepne ruce směrem k představené a vyčkává, až jí pokyne. Příbor si balí každá pečlivě. Odvolá-li sestru povinnost dříve od stolu, dovolí se povstáním na místě, sepnutím rukou k místu představené.

Potřebuje-li sestra pro chorobu z lékařského nařízení výjimky v jídle, dbají představené, aby byly v kuchyni zachovávány přesně předpisy dietní stravy, aby se dostalo sestře toho, co lékař nařídil.

Sestra nechť vždycky uváží, potřebuje-li výjimku v jídle, nemůže-li něco jísti, není-li to rozmar, a když shledá, že skutečně jí některý pokrm škodí, oznámí to představené a jí ponechá na vůli, jak o věci rozhodne. Sama si v kuchyni nic nezařizuje, to zařídí představená a sestry nosičky jí to s láskou přinesou.

Kde potřebuje představená zvláštní stravy z těchto důvodů, ať aspoň ochutná každé jídlo podávané sestram v refektáři; jinak mají představené vše společné se sestrami.

V refektáři se obyčejně sestra vítá, když přijde do domu a s ní se tu také loučíme, nejčastěji je to ovšem v mateřinci. Představená nebo sestra, která přijde do domu, se zařadí v refektáři na místo, kam patří podle řeholního stáří. Není-li svatvečer nebo podobný zvláštní důvod k mlčení, pozdraví se, přijde-li představená nebo sestra s doživotními sliby, po polévce. Přijde-li sestra se sliby dočasnými, nepozdravuje se. V každém případě však sestry vítají příchozí buď »Uctivě vítáme«, jedná-li se o Velebnou Matku, gen. asistentky, gen. sekretářku, gen. prokurátorku, představenou, neb »Pěkně vítáme«, jedná-li se o ostatní sestry.

Přijde-li Velebná Matka na filiálku do refek-

táře a nebyla-li sestrami očekávána a uvítána dříve, přistoupí každá, která neměla příležitost do té doby Velebnou Matku spatřiti, k ní, poklekne, políbí jí ruku, přivítá a vyprosí si požehnání. V konventech po modlitbě ke stolu sestry pokleknou, Velebná Matka dá jim požehnání, sestry ji radostně uvítají a nečte se. Právě tak jest to, když přijde gen. vikářka nebo gen. asistentka z mateřince; vyřizuje a dá požehnání od Velebné Matky.

Host vyřizuje pozdrav podle toho, odkud přichází buď od Velebné Matky, ctih. vikářky, ctih. asistentek, ctih. sekretářky, ctih. prokurátorky, ctih. představené, od ostatních ctih. sester a sestřiček. Sestry poděkují společně Zaplať Pán Bůh a několika všeobecnými, přece však upřímně sesterskými otázkami projeví zájem o hosta i o to, jak se daří sestřičkám v tom místě a pod.

Odchází-li sestra, sama to ostatním, jimž to úřadem není povinna, neoznamuje. Proto představená, uzná-li za vhodné, vyzve sestry: S. N. odchází, rozlučte se s ní. Sestry se netáží zvědavě, nesdělí-li to představená sama, kam sestra jede. Vědí-li to, nebo jede-li představená sama, vyprošují si »Ruky políbení a uctivý pozdrav Velebné Matce, ctih. asistentkám, ctih. sekretářce, ctih. prokurátorce, ctih. představené a mnoho srdečných pozdravů ostatním ctih. sestrám a sestřičkám«, projeví zájem o odcházející a vyprosí si po případě od ctih. představené dovolení, mohou-li ji doprovoditi a pomoci jí se zavazadly.

Budtež nám v tom vzorem první bratři Františkovi, o nichž tak krásně praví Tomáš z Celano: »Jak horoucí láskou k sobě pláli ti noví učedníci Kristovi! Jak se milovali ty prvotiny řádu! Kdekoli se potkali, vždy dávali na jevo, jak se ve spolek milují. V takových chvílích byli bychom mohli spatřiti, jak bratrsky se objímají, jak se radostně na sebe usmívají, prostince na to či ono otazují a vzájemně si odpovídají. Na každém z nich se zračila ochota, laskavost a vlídnost. Nikdy nebylo u nich ani stopy zjištěné lásky. Všichni se milovali, žádnému nebyla dána přednost; každý byl hotov včas potřeby obětovati za svého bratra i život. S radostí spolu obcovali a jen neradi se od sebe odlučovali.

Třebas členové této rodiny pocházeli ze všech končin světa, přece svazkem lásky tvořili jeden chrám Ducha svatého. Nelze ani vypsati vzájemné mezi nimi srdečnosti. Jestliže bydlili pospolu, přímo závodili v něžném přátelství a přívětivosti. Každý přemýšlel, jak by druhému radost způsobil. Nižádné strádání nedovedlo pokazit jejich veselosti; jediné pomyšlení na budoucí rozloučení svíralo jim srdce.

Bylo-li třeba se rozloučiti třebas jen na krátký čas, nebylo lze jich ani potěšiti. Doprovázeli ty, kdo odcházeli, často daleký kus cesty a s pláčem jim dávali s Bohem. Jestliže se potkali na cestách, ať se znali či neznali, byl to pro ně vždy den radosti. Zdravili se pozdravem pokoje a bratrským políbením, šli potom společně veselí, sdě-

lovali se o to, co měli na srdci, smáli se radostně a skromně a dělili se navzájem o to, co právě měli. Jestliže se vraceli z poslušnosti do řádového domu, přicházeli jako bratři k bratrům a jako dívky k rodičům. Tak věrně se navzájem milovali, si sloužili a o živobytí se starali, jak jen může činiti matka svému jedinému a milovanému dítěti. Všichni tak velice žili pro jednoho a jeden zase zcela pro všechny, že nedali vzniknouti soukromé lásce na úkor celé rodiny a že každý se obětoval za svého spolubratra. Každý byl ochoten položit život nejen z lásky ke Kristu, nýbrž i z lásky ke spolubratru. Jednou byli dva bratři na cestách a setkali se s mladým mužem šilencem. Ten začal zuřivě házet kamením po jednom z bratří. Druhý rychle bratra předešel, aby místo něho nechal se kamenovati.

Hovorna.

Jsme řeholnice, snoubenky Kristovy, jemu náležíme, s ním se máme stále obírat. Proto omezujeme návštěvy: a) co se týče množství. Nezvěte si různé přítelkyně a známé na návštěvu.

b) co se týče doby: Vyřídte krátce záležitost, pro kterou jste poslány do hovorny, neprodlužujte ji zbytečnými otázkami a bavením se ze zvědavosti. Kdybyste vycítili z řeči, že návštěva přišla jen za tím účelem, brzy se poroučejte.

Bez vědomí a požehnání představené se nesmí vstoupiti do hovorny a z hovorny budiž vaše první

cesta k představené, abyste si poprosily o požehnání. I když byla návštěva úřední, že jste nebyly povinny žádati si o požehnání, jste povinny představené sdělit, o jakou záležitost se jednalo.

Na dobu svatopostní, adventní, jak již zmíněno, na Boží hod a v den obnovy odřekněte návštěvy vůbec.

Představená budiž velmi opatrná na návštěvy sester. Jen s rodiči a příbuznými prvního stupně, jak sv. pravidla ukládají, nechá sestry samotny. Uvítá je však též a přátelsky s nimi pohovoří. Jinak jde vždycky, pokud jen možno, sama se sestrou, aby věděla, kdo ji navštívil a za jakým účelem. Omezuje pokud jen možno, rozumně a laskavě návštěvy sester.

Návštěvy rodičů a sourozenců se dovolují čtyřikrát do roka, i když rodiče a sourozenci bydlí v místě, kde je sestra. Jen ve zvlášť odůvodněných případech se učiní výjimka.

I když kněz přijde navštívit sestru, bude bedliva a na stráži. Mnohé smutné pády a mnohé hříchy proti sv. čistotě se stávají nedbalostí představených v tomto ohledu, neboť ďábel se namáhá ze všech sil a všecko nasazuje, aby takto svedl duši Bohu zasvěcenou.

Nevypovídejte důvěrné věci a záležitosti sester a kongregace světským lidem anebo dětem, nedávejte na jevo odpor nebo nelásku jedna k druhé, místo abyste sestry a spolusestry omluvily a jich se zastaly.

Nestěžujte si lidem světským na nějaké příkoří,

přehlednutí, které se vám snad nedopatřením stane, často to bývá jen uražená samoláska, která se při každé výtce, i zasloužené, bouří. Přísně se zakazuje vyprávěti rodičům, příbuzným a vůbec nikomu o pokáních, která se ukládají v kongregaci, nebo které jste dostaly, ani o ničem podobném, jak se nařizuje v § 169 a 170 sv. Pravidel. To jsou posvátná tajemství jen pro nás, lidé světší tomu nerozumí a jen se nad tím pohoršují.

V hovorně dbejte všech pravidel slušnosti: posadte se, nestůjte s návštěvou! Než vstoupíte, neklepte na dveře hovorny, když jste členkami domu.

Nedávejte se do hovoru se školními dětmi o jejich domácnosti, rodině anebo o tom, co se děje venku. Nepostávejte s nimi nebo s jejich rodiči, s profesory, učiteli, katechetou na chodbách nebo ve třídě, místo k tomu určené je hovorna.

Radio mívá obyčejně představená; sestry je mohou poslouchati jen s jejím dovolením.

Láska sesterská.

Žádná sestra druhou nekárá, ale laskavě upozorniti může; ať neukazuje nad ní moc, neopravuje ji a nepoučuje podle svých názorů.

Některé vedoucí sestry si osobují právo, činiti výtky sestrám, jež s nimi nebo pod nimi pracují a činí to velmi nelaskavě. Někdy si sestry ani netroufají to říci představené z obavy, aby nebyly znovu vaděny anebo aby se na ně sestra nerozhněvala, že na ni žalovaly.

Stává se, že starší sestry jsou uraženy, když nejsou zvány k úkonům, s nimiž nemají nic společného, jen proto, že pak nemají o čem povídat, co kritisovat, to není správné, to se nesluší na řeholnice.

Některé starší sestry se mnoho vyptávají a mladší, aby je neurazily, mluví jim o věcech, které nejsou všeobecné a o nichž nemají mluvit.

Nemluvte o chybách dětí před sestrami, které o tom nemusí vědět a jen potom o tom klepají.

Nemluvte zbytečně nelaskavě o profesorech, chovankách, jedna o druhé nelaskavě před dětmi, zbytečně se nevyptávejte na zákyně a chovanky.

Vycházejte si vstříc vzájemnou láskou nejen mezi sebou, ale hlavně před dětmi, služebnými a cizími lidmi, nevyjadřujte se nelaskavě o představené ani o spolusestrách, nevytýkejte si nic, jak nám ukládá § 221 sv. Pravidel.

Často jediné přívětivé slovo může zachrániti duši, kdežto zase jediné slovo trpké může duši odnítí na dlouhý čas odvahu, naplniti ji hořkostí, ba i uvrhnouti do záhuby.

Kdo by chtěl být jiným pouze bodavým trnem, tomu porostou zase jen trny a snad ho popíchají více, než jiné. Musíme si z lásky k Pánu Ježíši jiné předcházeti, tu a tam ustoupiti, vůbec tak se chovati, jak toho vyžaduje pravý soulad celku.

Nesdělujtež si svá pokušení, odpory, těžkosti, nemluvte o svých chorobách a tělesných nevolnostech mezi sebou, svěřte se představeným, to jsou vaše matky, ty vám mohou pomoci a pomo-

hou rády; kdybyste k nim neměly snad důvěry, povězte o svých těžkostech její zástupkyni nebo napište Velebné Matce, gen. představené.

Sestry z téže obláčky a z obláčky, jež byla rok před nimi, se oslovují »sestřičko«, ostatním říkají »ctihodná sestro«.

Největší nepřítelkyní sesterské lásky je sobecká samoláska, jež se jeví v tisícerých podobách a tisícerými neplatnými záminkami před Bohem se omlouvá. Jednou takovou příliš častou postavou je nedůtklivost. Má-li některá sestra přijmouti od představených nebo od spolusester něco, co se sebelásce protiví, hned cit samolásky to zpozoruje a cítí se jaksi uražen, to však není ještě chybou, nýbrž pokušením k ní a sestra má z tohoto pokušení učinit ctnostný skutek lásky a sebezapření. Stane se to pak tím způsobem, že svou sebelásku a domnělou urážku svého jennocitu položí za oběť k nohám Pána Ježíše a nadále se chová právě tak přívětivě, jakoby se jí nic nepříjemného nedotklo. Ukazuje-li se sestra uraženou a vykládá spolusestře jednání ve zlé, chybuje, a to jednak proti lásce k Bohu, jednak proti lásce k vlastní duši. Chybuje proti lásce k Bohu, poněvadž mu odpírá malou, ale cennou oběť, chybuje proti lásce k bližnímu, poněvadž má spolusestře něco za zlé, co v nejčastějším případě nejen že nebylo křivdou, ale dokonce povinností, na př. pokárání od představených; chybuje se též proti lásce k vlastní duši, ježto ji člověk poskvřňuje hříchem, kdežto ji tak snadno mohl před Bohem zdokonaliti.

Denní pořádek.

Předepsaný denní pořádek nechť sestry věrně zachovávají. I představené jsou povinny zachovávat denní pořádek a bez vážné příčiny se nevyvazují od společných úkonů, zvláště od společného stolu.

Nechť všechny uváží, že skutky, které konají z vlastní vůle a z pouhé přirozené pohnutky, nemají nadpřirozené ceny, i kdyby samy o sobě byly dobrými. Věrným zachováváním denního pořádku se stane veškeré jejich počínání opravdovou bohoslužbou a budou svému Pánu vždy na konci dne milejší než byly na začátku. Neustále se totiž cvičí v sebezapírání, zušlechťují vše svatou poslušností, splácejí si již napřed část očištcových trestů a připravují srdce pro hojné milosti, kterými je Pán jistě obdaří. Kromě vlastního posvěcení docílí tím i toho, že Bůh jim hojně požehná i v jejich zevnějším povolání.

Sestry, které dávají soukromé hodiny, nemají jich míti více než 36 týdně.

Kde jsou v profesu nebo při nějakém společném zaměstnání třeba jen dvě sestry, modlí se společně nahlas hodinovou modlitbu.

Jde-li sestra z domu v době povinnosti, požádá společnici v práci, aby ji zastoupila. Nemá-li k sobě jinou sestru a musí odejít, vyprosí si za sebe náhradu u představené.

Nemocné.

Sestra, která ochuravěla, jde k představené a řekne jí upřímně, co jí chybí. Pošle-li ji představená na lůžko, vyprosí si od ní požehnání, poprosí, koho může požádati, aby ji zastoupil v povinnostech, zařídí si to, oznámí sestře, která má na starosti nemocné, že si jde lehnout a poprosí, aby ji ošetřila tak, jak udala představená; neudala-li představená způsob, zeptá se sestra ošetřovatelka na to sama představené.

Ošetřovatelka nemocných, kterou je vždy rozumná, spolehlivá a laskavá sestra, má na starosti nemocniční pokoj i lékárnu a k dispozici léky; udržuje vše v náležitě čistotě a pořádku. Klíče od lékárny uloží na bezpečném místě, aby k ní neměl nikdo přístup kromě ní a představené, a koho k tomu zplnomocní.

Lékaře doprovází k nemocné představená a ošetřovatelka nemocných. Představená se též zeptá lékaře, co se týče jídla, co sestra smí nebo nesmí, uloží to ošetřovatelce a tato se o to v kuchyni postará.

Sestry si nikdy nenařizují, co se jim má přinést k jídlu, když jsou nemocny. To nařizuje představená a ta dbá, aby dostávala sestra stravu podle lékařského nařízení.

Nemocným sestram nosí jídlo a obsluhuje je sestra, k tomu určená a ne jiná.

V těžké chorobě nechť se představená sestry ošetřovatelky častěji pozeptá, nemá-li nemocná

zvlášť na něco chuť a pokud možno jí vyhoví. To náleží k mateřskému citění představené.

Několik kánonů z církevního zákoníku ohledně přijímání sv. svátostí v nemoci a nebezpečí smrti.

Církev svatá zavazuje přísně v novém zákoníku jak nemocné, tak jejich příbuzné a ošetřovatele, aby se postarali o zaopatření včas, dokud jsou nemocní při smyslech.

Kánon 864 § 1.

V nebezpečí smrti, ať pochází z jakékoli příčiny, jsou věřící od věku asi 7 let vázáni příkázáním, aby přijali sv. přijímání. Tou příčinou může být na př.: bitva, infekce, těžká operace, porod, porava atd. V těchto případech musí být přijímající lačni.

§ 2.

Octnou-li se věřící v nebezpečí života, radí se jim důtklivě, aby znovu přijímali, byť by snad bývali u sv. přijímání toho dne už jednou.

§ 3.

Trvá-li nebezpečí smrti, smí a má se jim donésti Nejsvětější Svátost častěji (ne ovšem týž den), radí-li k tomu zpovědník.

Kánon 858.

Kteří leží už měsíc a není naděje, že brzy vstanou, smějí přijímati jednou nebo dvakrát týdně nelačni, t. j. nemohou-li vydržeti lačni do doby sv. přijímání, smějí vzíti tekutý lék nebo něco zapítí.

Kánon 940.

Věřící, jenž dospěl k užívání rozumu a ocitá se v nebezpečí smrti buď pro nemoc nebo stáří, má přijmouti svátost posledního pomazání. V téže nemoci smí se udělit tato svátost jen jednou; kdyby se nemocný pozdravil, ale znovu upadl třeba do téže nemoci, smí se mu udělit tato svátost znova.

Kánon 941.

Je-li pochybno, zda nemocný dospěl k užívání rozumu, nebo zda je v nebezpečí smrti nebo zda je mrtev, dá se mu poslední pomazání pod podmínkou.

Kánon 942.

Nemá se dáti těm, kteří jsou nekající a zatvrzele setrvávají v těžkém hříchu; je-li o tom pochybnost, dá se též pod podmínkou.

Kánon 943.

Udělí se také těm, kdož jsou bez vědomí, ale může se o nich předpokládati, že by si této svátosti přáli.

P. A. Stork T. J.: Z duchov. života: Kdo má býti zaopatřen v nebezpečné nemoci, není nikterak vázán předpisy o lačnosti, a může tak přijímati Tělo Páně denně pokud trvá nebezpečí.

Modlitba za zemřelé spolusestry.

Jakmile se oznámí úmrtí sestry, připojuje se k hodinové modlitbě: Odpočinutí věčné dej . a Dobrotivý Pane Ježíši a to po celých 9 dní.

Volba delegátek.

Volbu delegátky do gen. kapituly řídí místní představená. Připraví se osudí (není-li po ruce, může posloužiti uzavřená krabička, ve víku se vyřízne otvor tak veliký, aby se jím mohly vsunouti dovnitř lístky), papír, tužky, košíček na zbytky volebních lístků a sirky s lopatkou.

Každá sestra volitelka si vezme s sebou nůžky. Když se všechny volitelky sejdou, zahájí představená volbu připomenutím, jak veliký význam má gen. kapitula a jak mnoho záleží na výběru delegátek. Pomodlí se všechny za osvětlení Duchem svatým »Přijď Duše svatý, Zdrávas Maria, Orduj za nás sv. Otče Františku a sv. Matko Kláro!« Sestry se posadí, předsedkyně přečte jména volitelek; každá volitelka povstane a řekne: »Prosím«. Pak jmenuje předsedkyně skrutátorky a sekretářku volby, jak stanoveno v sv. Pravidlech. Skrutátorky rozdají lístky se jmény volitelek. Sestry po opětném vzývání Ducha sv. vezmou proužek se jmény volitelek a vystřihnou z něho jméno sestry, kterou považují za nejschopnější k úkolu delegátky. Činí tak diskretně a sousedky se též chrání, aby nenahlížely zvědavě, čí jméno sestra vystřihuje. Vystřižené jméno hned složí a ostatní část dá stranou. Když jsou všechny sestry hotovy, čte předsedkyně jména volitelek počínajíc nejstarší, každá přistoupí a vloží lístek do připraveného osudí na jejím stole, nebo skrutátorky obcházejí s osudím a každá volitelka vloží do něho

lístek. Po odevzdání všech lístků vyjmou skrutátorky lístky z osudí a přepočítají, souhlasí-li počet lístků s počtem volitelek. Na to jedna otvírá lístky a druhá píše jména na přichystaný papír. Představená dohlíží, zda se děje vše správně. Sekretářka si činí poznámky. Po volbě delegátky se přistoupí k volbě náhradnice. Rozdají se nové proužky se jmény volitelek; zbytky prvních sebere skrutátorka do košíčku, dřív než se rozdají druhé lístky. Sestry vystřihnou z druhého proužku jméno té, kterou volí za náhradnici, a vloží způsobem jako před tím vystřižený lístek do osudí. Po prozkoumání jich a zapsání odevzdají sestry zbylé proužky volebních lístků do košíčku jako před tím. Na to je pak skrutátorky dají na lopatku, zapálí a vloží do kamen, jsou-li v místnosti, a dávají tak dlouho pozor, až všecky shoří. Modlitbou »Pod ochranu Tvou« a veršíkem »Oroduj za nás sv. Otče Františku, sv. Matko Kláro a sv. Alžběto« a připomenutím, aby sestry s nikým a nikde o těchto volbách nemluvily, volby končí. Jména delegátky a jména náhradnice oznámí předsedkyně hned, jakmile je skrutátorky zjistí.

Visitace.

Visitaci koná gen. představená sama nebo jejím jménem visitátorka. Je to slavnost pro každý řeholní dům. Při stole se povídá ráno, v poledne i večer, kromě svatvečera, kdyby visitace trvala ještě v neděli. K visitaci se dostaví každá sestra

ve svátečním hábitě, límci i závoji, v čistém řeholním prádle. Obyčejně se chodí k visitaci od nejmladší sestry. Na dané znamení vstoupí sestra do pokoje, přiklekne k Velebné Matce nebo k visitátorce, poprosí o požehnání, na vybídnutí usedne, ruce v rukávech, odpovídá jasně a zřetelně. Když je hotova, vstane, poklekne, poprosí o požehnání, políbí ruku a odchází.

Kromě gen. představené může visitovati sestry také diecéšní biskup. Obyčejně si nevolá jednotlivé sestry, ale kdyby si toho přál, připraví se mu seznam sester toho domu, pořadem od nejmladších přicházejí, pozdraví, políbí prsten, vyprosí si požehnání, na pokyn nejdůstojnějšího vrchního pastýře se posadí a upřímně sdělují, nač jsou tázány. Na konec si zase vyprosí požehnání, políbí prsten, pozdraví a odcházejí. Při této příležitosti visituje ndp. visitátor také kapli. Prohlédne svatostánek a zeptá se na některé podrobnosti týkající se Sanctissima, sacraria a pod.

Biskupskou visitaci vykonává někdy vsdp. vikář, ale pak se omezuje pouze na prohlídku kaple, svatostánku, posvátných nádob, bohoslužebných rouch a pod.

Měsíční porady představené konventu s asistentkami.

V konventech koná představená s asistentkami poradu podle § 419 našich sv. Pravidel a opis protokolu zašle do 10. každého měsíce do mate-

řince. Poněvadž nebývá však pro měsíční porady dosti látky, povolila gen. představená, aby se konaly každé dva měsíce.

PROGRAM:

I. Řeholní kázeň.

- a) zachovávání denního pořádku:
výjimky pravidelné nebo častější od společného vstávání, modlitby, stolu, rekreace s udáním důvodů;
- b) hrubší zaviněné veřejné porušení sv. slibů;
- c) ostatních řeholních pravidel (kterého zvašť);
- d) sesterské lásky;
- e) plnění povinností (povrchnost, ledabylost, nepřesnost, nedodržování nebo předržování ve škole;
- f) význačné rušivé chyby pro společný život;
- g) jiná nahodilá větší provinění proti řeholní kázni.

II.

Uvésti potřebné věci pro sestry nebo dům, které vyžadují většího nákladu a k nimž je třeba dovolení Velebné Matky.

III.

Zdraví sester (Důsledky, dispens, léčení a pod.).

IV.

Změny sester (Buď místní nebo v úřadech a povinnostech).

V.

Došlé důležité přípisys, o kterých má Velebná Matka věděti.

VI.

Zvláštní události nejen v domě, také mimo dům v místě neb okolí, které mají pro dům nebo kongregaci nějaký význam.

Apoštolát řídí představená.

Jste-li tázány o radu, kterak přestoupiti zpět do sv. Církve, na křest dospělých, sanování civilního manželství a pod., nabídněte naši pomoc, nebeřte nikomu naději, ale nerozhodujte v ničem samostatně. Obratě se hned na své představené a upřímně jim vše sdělte. Jejich povinností bude, aby se věci ujaly a vše podnikly, aby ony duše zachránily.

Nejbližším apoštolátem o nějž se musí přičiňovati každá sestra, která si váží řeholního povolání a miluje Božského Spasitele — svého Snoubence — budiž, získávati nové členky. To jest a zůstane vždy známkou dobré řeholnice. Jak záslužný to skutek, přivést mladou, čistou duši, nedotčenu světem, za snoubenku Božskému Mistru! Pracujte ovšem moudře a opatrně v tom duchu! Vezměte si příklad z nepřátel Kristových, jak se ti snaží, aby mu urvali duše; nedejme se zahanbiti jejich horlivostí.

Všímejte si, pokud máte příležitost, i dívek mladých, které ještě chodí do školy. Pán si vychovává někdy duše pro sebe v prostředí, kde bychom se toho nejméně nadály. Některá si třeba netroufá, je nesmělá, ale vyčtete jí tuto touhu z očí.

Promluvte s nimi, zeptejte se, co by tomu řekli rodiče, kdyby to bylo možno, pozvete si je, sdělte to ctih. představené. Obyčejně jim působí starost, že jsou chudí, že by nemohli dítěti nic dát, ani vybavu; uklidněte je v takovém případě, že to nic nevadí, že se kongregace o ni postará, jen když bude hodná. Zdůrazněte jim, že nejsou hned oblečeny, že mají možnost všechno poznati, přesvědčiti se, zda se pro kongregaci hodí, kongregace že by také nechtěla, aby byly členky nešťastné.

Nepůsobíte-li přímo u mládeže, vykonávejte tento bohumilý apoštolát modlitbou a obětí. Modlete se hodně za dobrý dorost řeholní, obětujte na ten úmysl některý svůj kříž, utrpení. Buďte ujištěny, že tím získáte hojných milostí. »Duši za duši« dává Pán.

Kronika.

Představené vedou kroniku domu nebo ji dají na starost některé sestře. Zapisují změny sester a význačné události v domě, počet chovanců a co zvláště radostného nebo bolestného se přihodilo a pod., co by přispělo k poučení nebo výstraze, k povzbuzení anebo potěše, ke cti kongregace i pro příští generaci.

Kroniku za celý uplynulý rok ať některá sestra opíše a pošle se během ledna do mateřince. Kdyby bylo mnoho na opisování, pošle představená celou kroniku do mateřince, tu si vypíší, co budou potřebovati do kroniky kongregační a vrátí vám ji.

Zachováání mlčení u stolu.

Povídá se při	snídaní	obědě po krát. čtení	večeři
1. 1. Nový rok	přeje	ano	ano
2. 1. Nejsv. Jm. Ježíš	ne	"	"
6. 1. Sv. Tří Králů	ano		
23. 1. Zasnoubení P. Marie	ne		
2. 2. Hromnice			
3. 2. Sv. Blažeje			ne
11. 2. Zjev. P. M. v Lurdech			"
26. 2. Sv. Marketa Kort.			
27. 2. Sv. Gabriel Pos.			
2. 3. Bl. Anežka Česká			
19. 3. Sv. Josef			ano
21. 3. Sv. Benedikt			ne
24. 3. Sv. Gabriel			"
25. 3. Zvěstování P. Marie			ano
30. 3. Sv. Anděla Fol.			ne
9. 4. Bl. Krescencie			
16. 4. Potvrzení řeh. Fr.			
23. 4. Sv. Vojtěch			
30. 4. První májová		ne	ano
1. 5. Královna Máje			
3. 5. Nalezení sv. Kříže			ne
16. 5. Sv. Jan Nepomucký	ano		ano
25. 5. Posv. chr. sv. Frant.	ne		ne
24. 5. P. Marie Pomocnice	"		"
31. 5. Poslední máj			ano
13. 6. Sv. Antonín			
21. 6. Sv. Alois			ne
24. 6. Sv. Jan Křtitel			"
29. 6. Sv. Petra a Pavla			ano
1. 7. Nejsv. Krve Páně	ne		ne
2. 7. Navštívení P. Marie	"		ano
5. 7. Sv. Cyrila a Meth.			ne
14. 7. Sv. Bonaventury			"
16. 7. Panny M. Karmelské Svatořeč. sv. Otce Fr.			ano
22. 7. Sv. Maří Magdaleny			ne
26. 7. Sv. Anny			"
29. 7. Sv. Marty			

Zachovávání mlčení u stolu.

Povídá se při	snídani	obědě po krát. čtení	večeři
1. 8. Předveč. Porc.	ne	ne	ano
2. 8. Porciunkula	ano	nečte se	ne
5. 8. P. Marie Sněžné	ne	ano	ne
6. 8. Proměnění Páně	"	"	"
12. 8. Sv. Matky Kláry	ano	nečte se	ano
15. 8. Nanebevzetí P. M.	ano	ano	ano
25. 8. Sv. Ludvík	ne	"	"
8. 9. Narození P. M.			
12. 9. Jména panny Marie			
14. 9. Povýšení sv. Kříže			
15. 9. Sedmi bol. P. Marie			
16. 9. Sv. Ludmila			
17. 9. Vtisk. sv. Ran			ano
28. 9. Sv. Václav	ano		"
29. 9. Sv. Michael	ne		
2. 10. Sv. andělů Stráž.			ne
4. 10. Sv. Otce Františka	ano	nečte se	ne
5. 10. Sv. Terezie Jež. z 3. 10.	ne	ano	ne
7. 10. Panny Marie Růž.	"	"	"
11. 10. Mateřství P. M.			
15. 10. Sv. Terezie			
17. 10. Sv. Markety Al.			
28. 10. Sv. Šimona a Judy			
1. 11. Všech Svatých	ano		
2. 11. Dušiček	ne		
13. 11. Sv. Stanislav	"		ne
19. 11. Sv. Alžběta			ano
21. 11. Obětování P. M.			"
25. 11. Sv. Kateřiny			
29. 11. Všech svatých Fr.			
3. 12. Sv. Františka Xav.			
6. 12. Sv. Mikuláše			
8. 12. Nep. Poč. Panny M.	ano	nečte se	ne
12. 12. Nalez. těla sv. Fr.	ne	ano	ne
24. 12. Štědrý den	"	ne	ano
26. 12. Sv. Štěpána	ano	ano	"
27. 12. Sv. Jana Miláčka	ne	"	
28. 12. Mladátek	"		
31. 12. Sv. Silvestra	obnova		

U poledne ani večer se u stolu nečte a při snídani je pozdraveno:

na Boží hody,
Nejsvětější Srdce Páně,
Porciunkulu,
Jména Panny Marie,
sv. Matky Kláry,
na svátek Velebné Matky, gen. představené,
na svátek místní představené,
v den sv. slibů dočasných i doživotních,
v den obláčky,
na svátek Krista Krále.

Ráno, v poledne a večer po krátkém čtení se povídá:

na svátek Nanebevstoupení Páně,
na Boží Tělo,
na pondělí velikonoční a svatodušní,
ve výročí volby gen. představené.

U poledne po krátkém čtení se povídá:

na první pátky,
v pátek po Smrtné neděli (Sedmibol. Panny Marie).

U poledne a večer po krátkém čtení se povídá:
na svátek Slavnosti sv. Josefa (3. středu po velikonocích).

V sobotu večer a večer před zasvěcenými svátky, jakož i večer před Porciunkulí je svatvečer.

DEKRET

o zpovědi jeptišek a řeholních sester.

Ježto o svátostní zpovědi jeptišek a řeholních sester dle toho, jak věc sama i časové poměry vyžadovaly, až do dneška vydáno bylo více zákonů, jeví se záhodno, zákony ty částečně pozměněné a vhodně uspořádané shrnouti nyní všechny v jeden dekret jak následuje:

1. Pro každý řeholní dům a to jak jeptišek, tak i řeholních sester budiž ustanoven zpravidla jenom jeden řádný zpovědník, leč by pro značné množství sester neb z jiného závažného důvodu bylo záhodno ustanoviti zpovědníky dva neb i více jich.

2. Zpovědník řádný nechť není ponechán v úřadě tom zpravidla déle než tři roky. Ale biskup nebo vrchní představený diecése může jej potvrditi i pro druhé, ano i pro třetí tříletí:

a) není-li pro nedostatek kněží k úřadu tomu způsobilých možno učiniti opatření jiné; nebo

b) když se většina řeholnic a to i těch, které v jiných věcech hlasovacího práva nemají, tajným hlasováním shodne, aby jim tentýž zpovědník nanovo byl potvrzen; o ty sestry, jež s tím nesouhlasí, jest se postarati jinak, přejí-li si toho.

3. Vícekrát do roka budiž pro každý řeholní dům povolán zpovědník mimořádný, a k němu nechť se dostaví všechny sestry, aspoň aby od něho přijaly požehnání.

4. Pro každý řeholní dům nechť ordinariát ustanoví několik kněží, které by si řeholnice v jednotlivých případech snadno mohly povolati, aby se jim vyzpovídaly.

5. Žádá-li si některá řeholnice k upokojení svého svědomí nebo pro větší pokrok na cestě k Bohu zvláštního zpovědníka nebo vůdce duchovního, budiž jí zpovědník takový bez obtíží od ordinariátu povolen; ale ordinariát bude bdíti, aby z povolení toho nevznikaly zlořády; vzniknou-li přece, odstraní je moudře a opatrně, šetře ovšem při tom svobody svědomí.

6. Je-li řeholní dům podřízen diecésnímu biskupu, vyvolí tento sám zpovědníky jak řádné tak i mimořádné; je-li dům podřízen představenému řádovému, navrhuje tento zpovědníky biskupu diecésnímu a tomuto pak přísluší uděliti jim pravomoc zpovědní.

7. K úřadu zpovědníka a to jak řádného, tak i mimořádného a i zvláštního mohou býti povoláni kněží nejen z duchovenstva světského, ale se svolením představených i z duchovenstva řeholního, avšak jen tací, kteří jinak nemají žádné pravomoci nad oněmi řeholnicemi co do správy vnější.

8. Zpovědníci ti ať mají věku svého přes čtyřicet let a vyznamenávají se bezúhonnými mravy a rozvážností; ale ordinariát může ze závažného důvodu a bera si odpovědnost z toho na svědomí, voliti k úřadu tomu i kněze, kteří věku toho ještě nedosáhli, ovšem jen když se oněmi přednostmi ducha vyznačují.

9. Zpovědník řádný nesmí býti jmenován mimořádným a nesmí vyjma případy v čl. 2. uvedené býti znovu volen za zpovědníka řádného pro tentýž řeholní dům leč až za rok po skončení onoho úřadu. Mimořádný může ihned bezprostředně býti volen za řádného.

10. Žádný zpovědník jak jeptišek tak i sester ať se nijak nemísí do vnitřní nebo vnější správy řeholní!

11. Žádá-li si řeholnice zpovědníka mimořádného, žádná představená nesmí ani sama, ani prostřednictvím jiných osob, ani přímo ani nepřímo, po důvodech žádosti té pátrati, žádosti té slovy nebo skutky se vzpírati nebo jakýmkoli způsobem dáti najevo, že to nerada vidí. Kdyby si tak počínala, budiž od vlastního biskupa diecézního napomenuta; kdyby se však opětně proti tomu provinila, budiž od biskupa sesazena; dříve však budiž o tom slyšena posvátná kongregace pro řeholníky.

12. Řeholnice ať vůbec o zpovědi spolusester nikdy mezi sebou nemluví, ani se neopovází káratí ony sestry, které se zpovídají u kněze jiného, než který jim byl ustanoven; jinak buďtež potrestány buď od představené neb od biskupa!

13. Shledají-li zpovědníci do kláštera nebo do řeholního domu zvláště povolání, že se řeholnice k nim uchylují bez náležitého důvodu, skutečné potřeby nebo duchovního prospěchu, odřeknou jim opatrně další svou přísluhu. Ostatně se všechny řeholnice vůbec napomínají, aby dovolení, které

jest jim dáno, že si smějí volati zpovědníka zvláštního, tak užívaly, aby odložice každý lidský ohled, na mysl měly pouze duchovní blaho a větší prospěch v řeholních ctnostech.

14. Stane-li se, že jeptišky nebo sestry z jakékoli příčiny mimo svůj řeholní dům meškají, smějí se zpovídati v kterémkoli kostele nebo kapli, i v kapli poloveřejné, a to u kteréhokoli zpovědníka, který jest oprávněn zpovídati obojí pohlaví. Představená nesmí toho zakazovati ani po tom pátrati, a to ani nepřímou; řeholnice pak nejsou povinny jí o tom zprávu dávat.

15. Každá jeptiška i řeholní sestra, ochuraví-li těžce, i když to není na smrt, může si povolati kteréhokoli kněze, jenž jest oprávněn zpovídati, a jemu se po dobu těžké nemoci zpovídati, kolikrátkoli jí libo.

16. Dekretem tímto jest se řídit všem řeholnicím vůbec, ať mají sliby slavné nebo jen prosté, dále všem oblatkám jakož i jiným zbožným sdružením, která nejsou sliby vůbec vázána, třeba to byla pouze zřízení (ústavy) diecéšní. Dekret ten zavazuje také ona sdružení, která jsou podřízena pravomoci preláta řeholního. Pak-li by týž nedbal, aby se dekret tento věrně zachovával, postarejž se o to na jeho místě příslušný biskup neb ordinarius, jakožto delegát apoštolské Stolic.

17. Tento dekret budiž připojen k regulím a stanovám všech jednotlivých řeholních družin a budiž jednou za rok předčítán v mateřském jazyku v shromáždění všech řeholnic.

Po poradě Jejich Eminencí otců kardinálů posvátné kongregace pro řeholníky, konané na valné schůzi ve Vatikáně dne 31. ledna 1913, ráčil Sv. Otec náš Pius X., přijav zprávu podepsaného tajemníka, dekret tento v celém jeho obsahu schváliti a potvrditi, zároveň pak naříditi, aby byl uveřejněn a ode všech, jichž se týče, budoucně co nejpřesněji zachováván.

Tím pozbývají platnosti všechna a jakákoliv dřívější ustanovení, která s dekretem tím nesouhlasí, a to i taková, která by zasluhovala zmínky zvláštní nebo podrobné.

Dáno v Římě ze sekretariátu posvátné kongregace pro řeholníky dne 3. února 1913.

JOSEF KALAS, kard. VIVES, prefekt.

DONÁT, arcibiskup Efeský, tajemník.

I. DEKRET

sv. kongregace sněmu tridentského ze dne 20.
prosince 1905 o častém sv. přijímání.

Sv. sněm tridentský, dobře jsa sobě vědom ne-
vyslovného bohatství milostí, jichž věřící nabývají
přijímáním nejsv. Svátosti oltářní, praví: »Svatý
sněm by si přál, aby věřící, kteří jsou na mši
svaté, pokaždé přijímali nejsv. Svátost nejen du-
chovně, nýbrž i svátostně«. — Tato slova vyjad-
řující dosti zřejmě přání Církve, aby věřící denně
se posilovali touto nebeskou hostinou a čerpali
z ní hojnější ovoce posvěcení.

Přání toto pak souvisí s onou vřelou touhou, jež
Krista Pána přiměla, aby ustanovil tuto božskou
Svátost. Neboť opětovně a jasně vyslovil, že nutně
třeba požívati často jeho tělo a píti jeho krev;
především to dosvědčují slova: »Toto jest chléb,
jenž s nebe sestoupil; ne jako otcové vaši jedli
mannu a zemřeli, kdo jí chléb tento, živ bude na
věky«. (Jan 6, 59). Z tohoto přirovnání andělského
pokrmu k chlebu a manně mohli učedníci snadno
poznati, že jako tělo se každodenně chlebem živí
a jako se Israelité na poušti každodenně mannou
živili, tak i duše křesťanova může každodenně se
sytití a občerstvovati chlebem nebeským. Kromě
toho učí sv. Otcové církevní téměř jednomyslně,
že slovům modlitby Páně, jimiž se nám ukládá
prositi »o chléb náš vezdejší«,*) dlužno rozuměti

*) Evangelium sv. Lukáše (11, 3) v latinské bibli Vulgatě
praví: »každodenní«.

ne tak o chlebě hmotném, pokrmu tělesném, jako spíše o každodenním požívání chleba eucharistickeho.

Přání pak Ježíše Krista a Církvě, aby všichni věřící každodenně přistupovali k posvátné hostině, nese se hlavně za tím, aby věřící, nejsv. Svátostí s Bohem jsouce spojeni, nabývali tím síly, kterou by krotili zlou žádostivost, smývali všední, denně se přiházející chyby, a uvarovali se těžkých hříchů, jimž křehkost lidská podléhá. Nemá tedy sv. přijímání hlavním účelem čest a oslavu Páně, aniž má býti přijímajícím jakousi odměnou a vyznamenáním za jejich ctnosti. Proto sv. sněm tridentický nazývá Eucharistii *»protijedem, který nás má zbavovati denních chyb a uchraňovati těžkých hříchů«*.

Tuto vůli Boží chápali dobře první křesťané, přistupující každodenně ke stolu života a síly. »Trvali pak v učení apoštolském a ve sdílnosti lámání chleba«. (Sk. ap. 2, 42). Svátí pak Otcové a církevní spisovatelé sdělují nám, že se tak dělo i za pozdějších století na veliký prospěch dokonalosti a svatosti. Když však nábožnost začala chladnouti, a když později nákaza bludu jansenistického všude se rozmáhala, nastaly spory, jaké přípravy třeba k častému a každodennímu přijímání. Jedni předstihovali druhé, stanovíce vždy větší a nesnadnější požadavky jako nutnou podmínku. Spory tyto způsobily konečně, že málokdo byl považován za hodna, aby nejsv. Svátost denně přijímal a ze svátosti tak spásonosné hojněji uži-

tek čerpal. Ostatním bylo se spokojiti, směli-li nejsv. Svátost přijímati jednou za rok nebo měsíčně nebo nanejvýš týdně. Ba tak daleko zašla přísnost, že celé třídy lidí byly vyloučeny z častější účasti stolu nebeského, jako na př. *kupci a manželé*.

Někteří zase zašli daleko v názoru opačném. Domnívali se totiž, že denní přijímání jest příkazem Božím. Aby tedy nebylo ani jediného dne bez přijímání, předpisovali a rozdávali sv. přijímání — pomíneme v jiných odchylkách od osvědčeného obyčeje Církve — i na Veliký pátek.

Sv. Stolica vykonala vůči těmto sporům svou povinnost. Neboť dekretem této sv. kongregace »Cum ad aures«, jenž byl vydán dne 12. února 1679 za souhlasu papeže Innocence XI., odsoudila sv. Stolica ony bludy, potlačila zlořády a spolu prohlásila, že věřící všech stavů, nevyjímaje ani kupců a manželů, mohou býti častěji připuštěni k sv. přijímání dle toho, jaká jest jejich zbožnost a jak usoudí jejich zpovědník. Papež Alexandr VIII. dekretem »Sanctissimus Dominus noster« ze dne 7. prosince 1690 zavrhl názor Bajův, jenž na každém, kdo by chtěl přistoupení ke stolu Páně, žádal nejčistší lásku k Bohu, prostou jakéhokoli příměsku nedokonalosti.

Ale jed jansenismu předstíraje, že mu jde o důstojnost a čest nejsv. Svátosti, nakazil i myslí dobře smýšlejících a nevymizel docela. I po prohlášení sv. Stolicy trval dále spor, jaké přípravy vyžaduje časté, řádné a oprávněné sv. přijímání,

takže někteří, i osvědčení bohoslovci měli zato, že denní svaté přijímání může býti dovoleno věřícím jen zřídka a za mnohých podmínek.

Naopak zase nechybělo mužů učených a zbožných, kteří usnadňovali tento tak spásný a bohumilý obyčej. Učili totiž dle sv. Otců, že není příkazu církevního, jenž by pro každodenní sv. přijímání vyžadoval dokonalejší úpravy srdce než přijímání týdenní nebo měsíční, ovoce však každodenního sv. přijímání že jest mnohem hojnější než přijímání týdenní nebo měsíční.

Za našich dnů se spory o tomto předmětu ještě rozmnožily a byly projednávány ne bez prudkosti. Tím však se mate úsudek zpovědníkův a svědomí věřících na nemalou škodu zbožnosti a horlivosti křesťanské. Proto znamenití mužové a duchovní pastýři podali našemu Sv. Otcí, papeži Piu X., snažné prosby, aby svou nejvyšší autoritou ráčil rozhodnouti otázku o podmínkách každodenního přijímání nejsv. Svátosti, tak aby tento veleprospěšný a Bohu přemilý zvyk mezi věřícími nejen neupadal, nýbrž aby se spíše rozmáhal a všude šířil a to tím více, ano se nynější doby na náboženství a katolickou víru odevšad útočí, pravé pak lásky k Bohu a zbožnosti nemálo se nedostává. Svätý Otec tedy, jelikož mu samému v jeho starostlivosti a horlivosti převelmi na tom záleží, aby křesťanský lid hodně často, ba denně na posvátnou hostinu byl zván a jejího přehojného ovoce účastným se stával, odevzdal zmíněnou otázku této sv. kongregaci, aby ji zkoumala a o ní rozhodla.

Sv. kongregace projednala tedy záležitost tu co nejdůkladněji ve valném sezení dne 16. prosince 1905 a uváživši pečlivě a zrale důvody pro a proti stanovila a prohlásila takto:

1. Časté a denní sv. přijímání budiž přístupno všem věřícím kteréhokoli stavu a povolání, jelikož souhlasí úplně s přáním Krista Pána a katolické Církve. Nikomu tedy, kdo jest ve stavu milosti Boží a přistupuje ke stolu Páně s pravým a zbožným úmyslem, nemůže býti bráněno.

2. Pravý úmysl však záleží v tom, aby ten, kdo přistupuje ke stolu Páně, nečinil tak ze zvyku nebo z marnivosti nebo z lidských ohledů, nýbrž proto, aby se líbil Bohu, vroucnější láskou se s ním spojil a božským oním lékem své slabosti a chyby

3. Ačkoliv jest nanejvýš žádoucí, aby ti, kdož často a denně přijímají, byli prosti hříchů všedních, aspoň úplně dobrovolných a náchylnosti k nim, nicméně dostačí, jsou-li bez hříchů smrtelných a mají-li opravdový úmysl budoucně nikdy těžce nehřešiti. A výsledkem tohoto upřímného předsevzetí bude, že ti, kdož denně přijímají, zbaví se znenáhla i všedních hříchů a náchylnosti k nim.

4. Protože však svátosti Nového zákona, ačkoli působí silou samého svátostného úkonu,*) přece jen tím více účinkují, čím důstojněji se přijímají, třeba dbáti toho, aby sv. přijímání předcházela pečlivá příprava a následovalo díkůčinění přiměřené schopnostem, stavu a povolání jednotlivce.

*) Ex opere operato, t. j. svou vlastní, vnitřní silou, jež nezávisí na osobě rozdavatele nebo přijímatele svátosti.

5. Aby se časté a denní sv. přijímání konalo s větší prozřetelností a vydávalo hojnější užitek, třeba se řídití radou zpovědníkovou. Zpovědníkům však jest se varovati, aby od častého nebo denního sv. přijímání nezdržovali nikoho, kdo jest ve stavu posvěcující milosti a přistupuje k němu s pravým úmyslem.

6. Jelikož však je zřejmo, že časté nebo denní sv. přijímání utvrzuje spojení s Kristem, vydatněji sílí duchovní život, duši hojněji ctnostmi vyzdobuje a přijímajícímu jistější záruku věčné blaženosti skýtá, mají faráři, zpovědníci a kazatelé častým napomínáním a s velikou horlivostí dle osvědčené nauky římského katechismu povzbuzovati křesťanský lid k tomuto tak zbožnému a spasitelnému zvyku.

7. Častého a každodenního sv. přijímání budiž hleděno zvláště v řeholních ústavech všeho druhu. Zároveň však zůstaň pro ně platným dekret »*Quemadmodum*« sv. kongregace biskupů a řeholí ze dne 17. prosince 1890. Rovněž co nejvíce budiž podporováno v kněžských seminářích, jejichž chovanci se chtějí věnovati službě oltáře, a podobně též v jiných křesťanských výchovných ústavech všeho druhu.

8. Mají-li některé duchovní společnosti se slavnými nebo jednoduchými sliby svými pravidly, stanovami nebo kalendářemi sv. přijímání určeno a předepsáno na jisté dny, buďtež tyto předpisy považovány jen za vodítko, nikoliv však za příkaz. Předepsaný pak počet sv. přijímání budiž

takořka nejmenší měrou pro zbožnost řádových členů. Proto budiž jim vždy častější nebo denní přístup ke stolu Páně bez překážky dovolen dle zásad v tomto dekretu dříve uvedených. Aby však řádoví členové obojího pohlaví nařízení tohoto dekretu řádně poznali, jest se představeným jednotlivých řeholních domů o to postarati, aby tento dekret každoročně v oktávě Božího těla přede všemi členy rodným jejich jazykem byl čten.

9. Konečně mají se po prohlášení tohoto dekretu všichni církevní spisovatelé zdržeti jakýchkoli sporných rozprav o podmínkách, týkajících se častého a denního sv. přijímání.

Vše to bylo (pak našemu Sv. Otcí, papeži Piu X., podepsaným tajemníkem sv. kongregace v audienci dne 17. prosince 1905 předneseno. Jeho Svatost souhlasila s dekretem otců kardinálů, potvrdila jej a poručila, aby byl uveřejněn a zároveň, aby pozbyla platnosti všechna nařízení dekretu tomu odporující. Mimo to nařídil Svatý Otec, aby dekret byl rozeslán všem biskupům a představeným řádů, aby jej sdělili svým seminářům, farářům, klášterům a kněžím a ve svých zprávách o stavu diecése nebo řádu, aby svatou Stolicí uvědomili, jak bylo provedeno, co dekret nařizuje.

Dáno v Římě, dne 20. prosince 1905.

† VINCENC,

kardinál-biskup Palestrinský, prefekt.

KAJETÁN de LAI,

tajemník.

O B S A H

Strana

<i>Advent</i>	5
<i>Sv. Mikuláš — Nep. Početí Panny Marie</i>	6
<i>Štědrý den</i>	7
<i>Boží Hod vánoční — Svatý Štěpán</i>	10
<i>Poslední den občanského roku — Nový rok</i>	11
<i>Svatých Tří Králů</i>	13
<i>Svátek sv. Rodiny</i>	14
<i>Oktáva za sjednocení Církve — Hromnice</i>	15
<i>Masopustní dni</i>	16
<i>Půst</i>	17
<i>Svatý týden</i>	19
<i>Zelený čtvrtek</i>	20
<i>Veliký pátek</i>	23
<i>Bílá sobota</i>	26
<i>Boží hod velikonoční - Pondělí velikonoční - Slavnost sv. Josefa - Květen-měsíc P. Marie</i>	27
<i>Nanebevstoupení Páně - Svátek sv. Jana Nep.</i>	28
<i>Boží hod svatodušní — Červen-měsíc Nejsvětějšího Srdce Páně — Boží Tělo</i>	29
<i>Svátek Nejsvětějšího Srdce Páně — Te Deum a veni sancte — Porciunkula</i>	30
<i>Sv. Klára — Svátek Jména Panny Marie</i>	31
<i>Utisknutí sv. Ran sv. Otcí Františku</i>	31
<i>Svátek Krista Krále — Listopad</i>	32
<i>Svatá Alžběta</i>	32
<i>Měsíční obnova — Řeholní jmeniny</i>	33
<i>Úročí volby gen. představené — Narozeniny</i>	36
<i>Úročí sv. slibů</i>	37
<i>50. výročí sv. slibů .</i>	38

<i>Obnova dočasných sv. slibů</i>	39
<i>Řeholní oděv</i>	41
<i>Posudky o sestrách</i>	47
<i>Svatá chudoba</i>	48
<i>Svatá čistota</i>	52
<i>Svatá poslušnost</i>	56
<i>Zpovědník</i>	59
<i>O modlitbě</i>	60
<i>Sebezápor — Pokání</i>	63
<i>Mlčení — Klausura</i>	67
<i>Dopisování</i>	70
<i>Fotografování</i>	73
<i>Refektář</i>	74
<i>Hovorna</i>	80
<i>Láska sesterská</i>	82
<i>Denní pořádek</i>	85
<i>Nemocné</i>	86
<i>Několik kánonů z církevního zákoníku</i>	87
<i>Modlitba za zemřelé spolusestry</i>	88
<i>Volba delegátek</i>	89
<i>Visitace</i>	90
<i>Měsíční porady předst. konventu s asistent.</i>	91
<i>Apoštolát řídí představená</i>	93
<i>Kronika</i>	94
<i>Zachovávaní mlčení u stolu</i>	95
<i>Dekret o zpovědi jeptišek a řeholních sester</i>	98
<i>Dekret o častém sv. přijímání</i>	103
